

2020

TØNDER
KOMMUNE

§16a Miljøgodkendelse af husdyrbrug
Løgumklostervej 16, 6780 Skærbæk

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	2
AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	3
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	5
A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD	5
B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE	6
1) Indretning og drift af anlæg	6
2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer	8
3) Forbindelse til andre husdyrbrug	9
4) Lokalisering og landskab	9
5) Ammoniak	11
6) Lugt	12
7) Øvrige emissioner og gener	13
8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug	16
9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak	19
10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger:	20
C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET	21
ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER	21
D. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT	21
VILKÅR	22
HØRINGER	28
KLAGEVEJLEDNING	28
BILAG	29

INDLEDNING

Tom Scholtens har den 6. november 2019 søgt om miljøgodkendelse på ejendommen Løgumklostervej 16, 6780 SKærbæk.

Godkendelsen bygger på oplysningerne i ansøgningen (skema nr. 211318) med tilhørende bilag.

Godkendelsen indeholder først en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af ejendommen herunder afsnit der vedrører husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne. Derefter er der et afsnit der indeholder et ikke-teknisk resume der beskriver konsekvenserne for mennesker og miljø. Til sidst er vilkårene for afgørelsen.

Der gives 6 års frist for udnyttelse af godkendelsen.

Historik

Ejendommen har en § 12 miljøgodkendelse fra 2009 efterfulgt af et tillæg i 2011. På ejendommen er der tilladelse til 294 malkekøer, 55 småkalve (0-6 mdr.), 155 kvier (6-24 mdr.) og 147 tyrekalve (40-60 kg) – på godkendelsestidspunktet den gang svarende til 553,75 DE. Godkendelse + tillæg bortfalder, når der meddeles miljøgodkendelse efter § 16a.

Miljøgodkendelse § 16a – 2020

Der ønskes mulighed for en mere fleksibel anvendelse af de eksisterende stalde til malkekøer og opdræt, desuden søges der om nye ensilagepladser og en ny gyllebeholder på 500 m³. Der ansøges ikke om nye staldebygninger, men dyreholdet kan udvides i de eksisterende bygninger.

AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler 21. april 2020 miljøgodkendelse til husdyrbruget på Løgumklostervej 16, 6780 Skærbæk med de stillede vilkår.

Godkendelsen er meddelt jf. § 16a i husdyrloven¹. Vurderinger og vilkårsfastsættelse er foretaget efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og husdyrgødningsbekendtgørelsen³.

Der godkendes følgende:

Produktionsareal:

908 m² produktionsareal, sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) til malkekøer, kvier, stude.

1.992 m² produktionsareal, fast drænet gulv med skraber og ajlefløb til malkekøer, kvier og stude.

814 m² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder.

Gødningsareal

2.629 m² gødningsareal til flydende husdyrgødning.

377 m² gødningsareal til fast husdyrgødning.

Projekterede anlæg:

500 m³ gyllebeholder til bundfældning af sand.

214 m² nye produktionsarealer i eksisterende stalde (indrettes med dybstrøelse)

2 nye ensilagepladser, i alt 776 m².

Dispensation fra afstandskrav

Der dispenseres fra afstandskravet på 100 m fra vandløb/grøft til den nye gyllebeholder, så den kan opføres i en afstand på kun ca. 65 m fra vandløbet/grøften.

Der dispenseres fra afstandskravet på 15 m til indretning af nyt dybstrøelsesareal til kalve i eksisterende bygning. Idet bygningen er sammenbygget med beboelsen på ejendommen vil der kun være en afstand på ca. 7,5 m.

Dispensationerne er meddelt efter § 9 stk. 3 i husdyrloven.

Godkendelsen bygger på ansøgning nr. 211318 indsendt via husdyrgodkendelse.dk.

Det er Tønder Kommunes vurdering, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen. Herunder, at husdyrbruget kan drives på stedet under hensyn til omgivelserne, og ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt eller ødelægge plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag IV arter.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet jf. vejledning sidst i godkendelsen.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 01-05-2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Bekendtgørelse nr 1261 af 29. november 2019 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

³ Bekendtgørelse nr. 760 af 30-07-2019 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Helle H. Iversen
Miljømedarbejder

Kvalitetssikring:
Dorte Fabrin
Miljømedarbejder

MILJØTEKNI SK BESKRIVELSE OG VURDERING

A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

1) Bedriftsoplysninger:

Løgumklostervej 16, 6780 Skærbæk.

Ejendomsnr.: 5500009815.

CVR: 29719063.

CHR: 49942.

2) Kontaktoplysninger:

Navn: Tom Scholtens.

Adresse: Løgumklostervej 16, 6780 Skærbæk.

Mobil: 24832271.

E-mail: boertom11@gmail.com

3) Ejer af ejendom:

Navn: Tom Scholtens.

4) Rådgiver:

Navn: Birgitte Madsen

Adresse: Billundvej 3, 6500 Vojens

Mobil: 73202600

E-mail: bm@slf.dk

5) Andre husdyrbrug der drives sammen med det ansøgte

Ingen.

B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

1) Indretning og drift af anlæg

Stald og anlæg

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående figur, tabeller og bilag 1 (situationsplan).

Figur 1. Placering af stalde og gødningsanlæg. De grønne felter er nye ansøgte elementer.

Nr	Staldafsnit	Stald m ²	Produktionsareal og produktionstype
1	Ungdyrstald	676	368 m ² sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) til malkekøer, kvier og stude
2	Kalvehytter	229	53 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder.
3	Kostald A	2.764	540 m ² sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) til malkekøer, kvier og stude. 3 afsnit af henholdsvis 124, 108 og 315 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle typer kvæg, heste, får og geder.
4	Kostald B	2.739	1.992 m ² sengestald med fast drænet gulv m. skraber og ajlefløb til malkekøer, kvier og stude
5	Ny kalvestald	535	80 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle typer kvæg, heste, får og geder.

6	Nye goldkobokse	2.450	134 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle typer kvæg, heste, får og geder.
---	-----------------	-------	--

Tabel 2. Staldanlæg i ansøgt drift

Nr	Gødningsanlæg	Størrelse	Gødningsareal og gødningstype
1	Gyllebeholder 1	450 m ³	100 m ² flydende husdyrgødning (anvendes dog kun til overfladevand).
2	Gyllebeholder 2	4.400 m ³	1.014 m ² flydende husdyrgødning
3	Gyllebeholder 3	3.500 m ³	700 m ² flydende husdyrgødning
4	Gyllebeholder 4	3.500 m ³	690 m ² flydende husdyrgødning
5	Ny gyllebeholder 5	500 m ³	125 m ² flydende husdyrgødning (anvendes som sandfang)
13	Mødding/plansilo (6,8 x 55 m)	377 m ²	Fast husdyrgødning

Tabel 3. Gødningsanlæg i ansøgt drift

Gødningsopbevaring og -håndtering

Ansøger oplyser:

På ejendommen findes fire gyllebeholdere, og der søges yderligere om en beholder. Den mindste beholder (GB1) anvendes til overfladevand fra tre plansiloer, men er alligevel medregnet i ammoniakberegningerne for at få en worst case beregning. Den nye beholder (GB5) anvendes til bundfældning af sand inden gyllen pumpes videre til de store beholdere. GB5 er også regnet med i ammoniakberegningerne.

Fast møg opbevares i den sydligste plansilo (med afløb til GB2) eller i markstak efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. I ammoniakberegningerne er den sydligste smalle plansilo indtegnet som mødding, for at emissionen fra dette lager medregnes.

Gyllebeholder	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	NH ₃ -effekt
GB 1 (anvendes til overfladevand)	(450)	(100)	Ingen indregnet, (flydelag)
GB 2	4400	1014	Ingen indregnet, (flydelag)
GB 3	3500	700	Ingen indregnet, (flydelag)
GB 4	3500	700	Ingen indregnet, (flydelag)
GB 5	(500)	(125)	Ingen indregnet, (flydelag)
I alt	11.400		

Tabel 4. Oversigt over gyllebeholdere.

Der er foretaget en kapacitetsberegning for ejendommen (bilag 1) der viser, at der er lagerkapacitet til over 10 mdr. Herved vurderes det, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens vejledende regler om 9 måneders opbevaringskapacitet er overholdt. I beregningen er kapaciteten i GB1, GB5 og gyllekanaler ikke medregnet, men restvand fra plansiloerne er medregnet. Det er således en worst-case beregning.

Af kapacitetsopgørelsen fremgår, at der forventes et maksimalt kvæghold på 330 malkekøer og 185 kvieopdræt (6-24 mdr.). Heraf vil de 300 køer og 167 kvier gå på spaltegulv. Ud fra normal bliver gylleproduktionen således: (300 x 31,7 tons/år) + (167 x 6,11 tons/år) = 10.202 tons/år, se bilag 2.

Det forventes at 30 køer, 18 kvier (6-24 mdr.) samt at småkalve går på dybstrøelse. Det giver en årlig mængde på 696,7 tons, se bilag 2.

Ensilagesaft/væske fra plansiloer og overfladevand fra møddingen samt kalvehytterne ledes også til gyllebeholdere. Mængden fra møddingen og kalvehytterne udgør hhv. ca. 287 m³ og 161 m³, dette ændres der ikke på i forbindelse med projektet. Mængden fra ensilagepladserne øges fra ca. 1554 til 2.097 m³.

Samlet set giver det 13.075,1 m³ til opsamling i gyllebeholdere. Den samlede kapacitet i gyllebeholdere er på 11.400 m³, der er således ca. 10,5 måneders opbevaringskapacitet, se bilag 2.

Tønder Kommune vurderer:

At de anvendte udbringningsteknikker og opbevaring af husdyrgødningen lever op til gældende regler på området.

Vi vurderer, at der med ansøgers redegørelse og de stillede vilkår er taget tilstrækkelig hensyn til omkringboende, så gødningshåndtering og -opbevaring ikke er til væsentlig gene for omgivelserne.

2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer

Ansøger oplyser:

Anlægget består i dag af:

- Ungdyrstald senge og spalter (1)
- Udendørs kalvehytter (2)
- Kostald med senge og spalter samt strøede bokse (3)
- Kostald med senge og fast drænet gulv (4)
- 4 gyllebeholdere, hvoraf den lille anvendes til overfladevand (GB1+GB2+GB3+GB4)
- 4 plansiloer, hvoraf den smalle anvendes til mødding (12+13)
- Råvarehus (11)
- Ældre bygninger til opbevaring/lager (6+7)

Følgende ændringer ønskes foretaget:

- Nye kalvebokse i stald 5
- Nye goldkobokse i stald 3
- Ny beholder på 500 m³ (GB5) til bundfældning af sand fra sengebåse, før gyllen pumpes videre til de store beholdere. Dette skal reducere arbejdet med at grave sand ud af de store beholdere og med at pumpe gyllen op af de store beholdere. På denne måde kan sandet bedre styres, og hvis der på et senere tidspunkt købes en sandvasker, så kan sandet på denne måde blive tilbageholdt og ikke kørt ud på markerne sammen med gyllen. Ligeledes vil det være lettere at afsætte gyllen til biogas, hvis der ikke er sand i.
- To nye plansiloer på hhv 8x37 m (14) og 12x40 m (15). Plansilo mod vest (14) opføres med afgræsningsmur mod vest, syd og øst. Plansilo mod øst (15) opføres med afgræsningsmur mod syd og øst, mens der er randzone mod nord og vest.

I øvrigt fremgår det af figur 1, hvor de nye elementer placeres.

Tønder Kommune vurderer:

Med ansøgers beskrivelse af de nye bygningers placeringer samt redegørelse for produktionsarealer vurderer Tønder Kommune, at der er redegjort for de bygningsmæssige ændringer og nye bygningers placering. De nye ensilagepladser samt gyllebeholderen opføres i tilknytning til de eksisterende anlæg, og det vurderes derfor ikke, at det nye byggeri vil virke forstyrrende i landskabet. Udvidelsen af produktionsarealerne foregår i de eksisterende stalde og vil heller ikke føre til et anderledes udtryk af ejendommen. Der er dog stillet vilkår til de nye produktionsarealers placering og indretning, da det skal være i overens-

stemmelse med det ansøgte og godkendte. Der stilles også vilkår vedr. ensilagepladserne, der skal opføres.

3) Forbindelse til andre husdyrbrug

Ansøger oplyser:

Foruden det husdyrbrug som denne ansøgning omhandler, ejer ansøger ikke andre ejendomme. Det vurderes ikke at husdyrbruget er teknisk eller forureningsmæssigt forbundet med andre ejendomme.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune er enig i vurderingen. Husdyrbruget er ikke teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre ejendomme.

4) Lokalisering og landskab

Ansøger oplyser:

Ejendommen ligger ved Lovrup ca. 6 km sydøst for Skærbæk omkranset af landbrugsarealer og spredt beplantning.

I nedenstående tabel redegøres for om de faste afstandskrav er overholdt.

Der søges om dispensation i forhold til afstandskrav på 15 m mellem kalvestald og beboelse på samme ejendom. Der er dog tale om eksisterende bygninger. (Tønder Kommune henviser til tabel i miljøkonsekvensrapporten, bilag 3).

Tønder Kommune vurderer:

Afstandskravene i husdyrlovens § 6 er overholdt, da der ikke etableres husdyr-, gødnings- eller ensilageopbevaringsanlæg, eller foretages udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, indenfor følgende afstandskrav:

Afstand til naboer og byzone m.v.	Afstandskrav	Afstand / retning
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (ligger ved Døstrup, ca. 2,9 km mod vest)	50 m	ca. 2,9 km (V)
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende (ligger ved Døstrup, ca. 2,9 km mod vest)	50 m	ca. 2,9 km (V)
Nærmeste nabobeboelser er Løgumklostervej 19 (ejes af ansøger) og Løgumklostervej 21. Afstand fra nyt produktionsareal i eksisterende staldbygning er ca. 125 m.	50 m	ca. 125 m (NØ)

Tabel 5. Afstand til naboer og byzone mv. jf. § 6.

Afstandskravene i husdyrlovens § 7 er overholdt, da der ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg indenfor følgende afstandskrav til særlig ammoniakfølsom natur:

Afstand til ammoniakfølsomme naturtyper	Afstandskrav	Afstand / retning
Kategori 1 (Inden for internationale naturbeskyttelsesområder). Der ligger et lille moseområde i habitatområde Lindet Skov, Hønning Mose, Hønning Plantage og Lovrup Skov.	10 m	ca. 1,8 km (Ø/NØ)
Kategori 2 (Uden for internationale naturbeskyttelsesområder). Tevring Mose ligger nord for.	10 m	ca. 1,2 km (N)

Tabel 6: Afstand til kategori 1 og 2 natur.

Afstandskravene i husdyrlovens § 8 er overholdt med undtagelse af afstands-kravet til åben vandløb og beboelse på samme ejendom. Afstandskrav og afstande kan ses i tabellen nedenfor:

Afstand fra anlæg	Afstandskrav	Afstand / retning
Vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning (der ligger flere markvandingsboringer syd for ejendommen)	25 m	ca. 115 m (S)
Vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning (Lovrup Vandværk ligger ca. 285 m syd/sydøst for)	50 m	ca. 280 m (S/SØ)
Vandløb (herunder dræn) og søer, jf. dog stk. 2. Beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning må endvidere ikke etableres inden for en afstand af 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m ² . Fra ensilageplads nr. 15 til grøft er der ca. 60 m mod syd. Fra ny gyllebeholder til grøft er der kun ca. 65 m mod sydvest – her er afstandskravet på 100 m ikke overholdt.	15 m	ca. 60/65 m
Offentlig vej og privat fællesvej (Løgumklostervej nord for)	15 m	ca. 80 m (N)
Levnedsmiddelvirksomhed (Ingen indenfor 25 m)	25 m	Mere end 25 m
Beboelse på samme ejendom - obs afstandskrav overholdes ikke.	15 m	ca. 7,5 m (NØ)
Naboskel	30 m	ca. 42 m (Ø)

Tabel 7: Afstande jf. § 8.

Dispensationer

I forhold til afstandskravet fra den nye gyllebeholder til åben grøft/vandløb vurderer Tønder Kommune, at der godt kan gives dispensation pga. grøften er lukket i begge ender. Det betyder, at hvis og såfremt der skulle ske et uheld med f.eks. kollaps af gyllebeholder vil den flydende husdyrgødning ikke kunne ledes videre til andre vandløbssystemer fra den lukkede grøft/vandløb der ligger lige syd for de allerede eksisterende gyllebeholdere. Det accepteres på den baggrund, at der kan opføres en gyllebeholder på 500 m³ i en afstand på kun ca. 65 m til åben vandløb/grøft.

I forhold til afstandskravet fra nyt produktionsareal (nr. 5 kalvestald) til beboelse på samme ejendom kan afstandskravet på 15 m ikke overholdes. Tønder Kommune vurderer, at der godt kan gives dispensation så kalvestalden kan indrettes, idet bygningen tidligere har været brugt som stald og det nu er ansøgerens eget ønske at genoptage brugen.

Landskab

Ansøger oplyser:

Den nye gyllebeholder vil blive placeret mellem stald 4 og de eksisterende gyllebeholdere. Beholderen vil blive gravet ind i en skråning og dermed vil den ikke være meget synlig. Nedenstående ses en af de eksisterende beholdere (GB4), der ligger lavt i landskabet. Den nye beholder vil på samme måde ligge relativt lavt og skjult.

Den nye plansilo mod vest (14) opføres med afgrænsningsmure og placeres i direkte tilknytning til de eksisterende plansiloer. Den vurderes at være synlige fra vejen, men den vil blot ligge foran de andre plansiloer og vil ikke ændre landskabsoplevelsen.

Den nye plansilo mod øst (15) opføres med to afgrænsningsmure. Set fra vejen vil den ligge skjult bag staldene. Set fra syd vil den ligge på en bakketop, hvor der i forvejen er et højt råvarehus. Der er ingen veje syd for ejendommen, og plansiloen vil blot spærre for indblik til kostaldene. Projektet vurderes således ikke at påvirke landskabet.

Ifølge kortværket for kommuneplan 2017-2029 ligger ejendommen ikke indenfor bevaringsværdige landskaber eller større sammenhængende landskaber.

Ejendommen ligger ikke indenfor bevaringsværdige kulturlandskaber, værdifulde kulturmiljøer, kirkelandskaber eller fredede områder, og da de kun bygges en mindre beholder som placeres mellem eksisterende bygninger, vurderes projektet ikke at påvirke kulturarven.

Tønder Kommune vurderer:

Husdyrbruget ligger i et intensivt dyrket landskab. Området er domineret af store og mellemstore landbrug. Landskabet rummer desuden enkelte andre tekniske anlæg, f.eks. vindmøller.

Tønder Kommune har undersøgt om nye eller ændrede bygninger ligger indenfor relevante udpegninger, og det kan konkluderes, at det gør den ikke.

De nye ensilagepladser samt gyllebeholderen opføres desuden i tilknytning til de eksisterende anlæg, og det vurderes derfor ikke, at det nye byggeri vil virke forstyrrende i landskabet. Udvidelsen af produktionsarealerne foregår i de eksisterende stalde og vil heller ikke føre til et anderledes udtryk af ejendommen. Der er dog stillet vilkår til de nye produktionsarealers placering og indretning, da det skal være i overensstemmelse med det ansøgte og godkendte.

5) Ammoniak

Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3).

Nærmeste kategori 1 natur ligger ca. 1,8 km mod øst/nordøst i Råbjerg Plantage.

Beregningen viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,2 kg N/ha/år, hvilket er den maksimale ammoniak deposition der må være, når der ligger 2 andre husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N inden for

500-1000 m fra naturpunktet. De to andre husdyrbrug, der er tale om er: Overbyvej 24, 6780 Skærbæk og Povlskrovej 34, 6780 Skærbæk.

Nærmeste kategori 2 natur (Tevring Mose) ligger ca. 1,2 km mod nord. I husdyrgodkendelse.dk kaldet Mose N. Beregningen viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,2 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet.

Nærmeste kategori 3 natur ligger ca. 775 m mod nord/nordøst, der er tale om en mindre mose (i husdyrgodkendelse.dk kaldet Mose NØ). Beregningen viser at merdepositionen fra husdyrbruget er 0,0 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet.

Beskyttelsesniveauet for ammoniakfølsom natur er derfor overholdt.

Natura 2000 områder

Nærmeste natura 2000-område er Lindet Skov, Hønning Mose og Plantage, Lovrup Skov og Skrøp der både er fuglebeskyttelsesområde og habitatområde. Natura 2000 området ligger ca. 1,7 km øst for Løgumklostervej 16. Beregninger viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget vil udgøre 0,2 kg N/ha/år i nærmeste punkt på området efter udvidelsen.

Vi vurderer, at det ansøgte projekt ikke kan få negativ virkning på Natura 2000 området, herunder de arter og naturtyper, som området er udpeget for at beskytte. Tønder Kommune konkluderer, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Der er beregnet til det nærmeste § 3 beskyttede område, som er et vandhul ca. 620 m øst for ejendommen.

Merdeposition er beregnet til under 1 kg N/ha/år, så det ansøgte projekt vurderes ikke at give anledning til tilstandsændringer i vandhullet, og der ligger ikke andre områder tættere på.

6) Lugt

Der er foretaget en beregning af lugtgeneafstanden, se resultatet fra husdyrgodkendelse.dk nedenfor.

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Løgumklostervej 21	0	FMK	107,3	107,3	109,2	Ja
 Løgumklostervej 29 ved Lovrup	1	NY	282,3	279,5	621,7	Ja
 Døstrup	0	NY	425,8	425,8	3036,1	Ja

Tabel 8. Lugtberegning ansøgning nr. 211318.

Beregningen viser, at lugtgenekriteriet er overholdt. Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af lugtbeskyttelsen.

Tønder Kommune vurderer:

At samtlige genekriterier er overholdt, jf. beregningerne i husdyrgodkendelse.dk og under forudsætningerne af, at vilkår overholdes, vurderer vi, at der er taget tilstrækkelige hensyn til de omkringboende.

7) Øvrige emissioner og gener

Støj og vibrationer

Ansøger oplyser:

På landbrugsejendomme er der en række aktiviteter som kan medføre støj. Det kan for eksempel dreje sig om foderblanding, transporter, malkeanlægget, fanggitre, kompressor mm.

Foderblanding foregår ca. 4 timer dagligt, tispunktet varierer. Malkeanlægget kører 3 gange dagligt fra kl. 05.30-09.30, kl. 14.00-18.00 og fra kl. 22-01.00. Der er ingen fanggitre i stald 4, som er den staldbygning der ligger nærmest naboen. Det forventes ikke, at det ansøgte projekt vil medføre ændringer i niveau eller tidsrum for støj.

Tønder Kommune vurderer:

For at sikre de nærmeste nabobeboelser mod væsentlige støjgener stilles der vilkår til det maksimale bidrag til den samlede støjbelastning.

Da husdyrbruget ligger mere end 700 meter fra nærmeste samlede bebyggelse (ved Lovrup), er der ikke projekteret særlige tiltag for at dæmpe støjklenderne, hvilket heller ikke skønnes nødvendigt.

Under forudsætning af, at vilkårene overholdes, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige støjmæssige hensyn til omgivelserne.

Støv

Ansøger oplyser:

Interne transporter samt håndtering af foder og halm, kan medføre støv, især i tørt vejr.

Foder håndteres primært i morgentimerne tæt omkring plansiloerne og staldene. Antallet af transporter forventes at stige med ca. 8 % primært pga. transport af husdyrgødning (afsnit 3.7.5 i miljøkonsekvensrapporten, bilag 2). Denne transport foregår syd for staldene eller ude på offentlig vej. Placering af støvkilder fremgår af bilag 4.

Tønder Kommune vurderer:

På grund af den store afstand fra ensilagepladserne til de nærmeste naboer vurderes det, at de omkring boende er tilstrækkeligt sikret mod væsentlige daglige støvgener, og at støv kun i sjældne tilfælde f.eks. i forbindelse med høst vil give anledning til gener uden for ejendommen. Der stilles derfor ingen vilkår.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser:

Der vil på ejendommen blive foretaget fluebekæmpelse i overensstemmelse med de gældende retningslinjer. Ved fluegener bekæmpes med fluegift. Kalvebokse, kælvningsbokse og lager af fast gødning kan være den primære kilde til fluer. Kalvebokse rengøres hver 14.dag. Kælvningsbokse rengøres hver 3. uge. Lager af fast møg overdækkes. God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer.

Der forefindes en privat foranstaltning til rotter (aftale med Anticimex). Opbevaring af foder sker på sådan en måde, at risiko for rotter minimeres.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår til, at fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Der stilles vilkår til god staldhygiejne, forsvarlig foderopbevaring, fjernelse af affald, foder og gødningsrester, så at skadedyrsangreb forebygges.

Til- og frakørsel

Ansøger oplyser:

Antallet af transportere afhænger af dyreholdets størrelse og sammensætning. Arealbaserede godkendelser/tilladelser rummer fleksibilitet i dyreholdets størrelse og sammensætning, hvorfor det er svært at vurdere antallet af transportere. Transporterne sker typisk i dagtimerne fra ca. kl. 7.00 til kl. 17.00. I forbindelse med ændring af besætningen kan der være et øget transportbehov til og fra ejendommen, men antallet øges ikke proportionalt med udvidelsen. Der vil i mange tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

Antallet af gyllekørsler kan variere afhængigt af, hvor stor gyllevognens kapacitet er. Der vil normalt blive kørt gylle ud i foråret og i efteråret. Det er maskinstation der står for udbringningen. Arealerne ligger tæt omkring ejendommen.

Transporter	Før antal/år	Efter antal/år
Indkøbt foder mv.	Ca. 48	Ca. 48
Grovfoder	Ca. 420	Ca. 460
Fyringsolie/brændstof	Ca. 10	Ca. 10
Mælk	Ca. 183	Ca. 183
Ind- og udlevering af dyr	Ca. 40	Ca. 40
Afhentning af døde dyr	Ca. 15	Ca. 15
Diverse sækkevarer (minerale, kalveblanding, rengøringsmidler mv.)	Ca. 12	Ca. 12
Affald	Ca. 25	Ca. 25
Gyllekørsel	Ca. 390	Ca. 440
Fast møg	Ca. 30	Ca. 35
Maksimalt i alt	Ca. 1.173	Ca. 1.268

Tabel 9. Transportoversigt.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune vurderer, at husdyrbruget i forbindelse med udvidelsen har taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, men at transporterne kan medføre gener for naboer samt tilsmudsning af veje, hvorfor vi har stillet vilkår, der begrænser disse gener.

Lys

Ansøger oplyser:

Der er lys i staldene døgnet rundt, dog med reduceret mængde om natten (natsænkning). Der findes udendørs lyskilder ved malkestalden, sydlig gavl af stald 3 og 4 samt nordvestligt hjørne af råvarelager. Lys ved malkestalden tænder ved sensorpåvirkning. Lys ved stald 3 samt råvarelager slukker automatisk kl. 22. Lys ved stald 4 er tændt om natten, men der er tale om mindre orienteringsbelysning.

Placering af lyskilder fremgår af bilag 7 (i ansøgningsmaterialet).

Det vurderes at den lyskilde, som har størst betydning for omkringboende og forbipasserende, er lys fra de åbne stalde. Det ansøgte projekt vil dog ikke ændre på dette forhold, og om natten er der reduceret lys i staldene.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om, at ejendommens drift ikke må medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne. Vi vurderer, at der med de stillede vilkår er taget tilstrækkeligt hensyn til de landskabelige værdier og de omkringboende.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger oplyser:

Pumpning af gylle fra gyllebeholder sker under opsyn. Det tjekkes løbende, om der er plads i gyllebeholderen før overpumpning. Der er ingen faste rør eller pumper til overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn. Der er heller ikke spjæld mellem forbeholder og gyllebeholder. Ved evt. overløb eller brud på gyllebeholder, etableres øjeblikkeligt en jordvold, der sikrer mod afstrømninger. Herefter tilkaldes en slamsuger for opsugning af evt. spild.

Gyllebeholderne er omfattet af 10-årsbeholderkontrolordningen, og eventuelle fejl og mangler udbedres løbende.

Opbevaring af olie og kemi sker indendørs på fast bund uden risiko for forurening af grundvand. Tagvand ledes til grøft syd for ejendommen. Grøften er ikke forbundet til vandløb til søer. Samlet set vurderes det at risikoen for at aktiviteterne på husdyrbruget medfører forurening af vandmiljøet er meget lille.

Tønder Kommune vurderer:

For at minimere risikoen for forurening i forbindelse med den almindelige daglige drift stilles der vilkår til opbevaring og håndtering af affald, brændstof og eventuelle kemikalier. Der stilles vilkår om, at der skal sikres en effektiv standsning og oprydning ved uheld. Vi vurderer dermed, at der er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne ved håndtering af husdyrgødning, affald og brændstof. I øvrigt stilles der vilkår om, at ansøger skal lade udarbejde en beredskabsplan.

Kemikalier og pesticider

Ansøger oplyser:

Kemikalier opbevares i aflåst fryseboks i bygning 5. Der opbevares en meget lille mængde pesticider.

Tønder Kommune vurderer:

Vi vurderer, at husdyrbruget opbevarer kemikalier og pesticider forsvarligt, dog stilles der vilkår vedr. påfyldning af sprøjten.

Olie og brændstof

Ansøger oplyser:

Der opbevares dieselolie 1200 og 1500 L tank i lade (7). Tankene står indendørs på betongulv, så der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Smøre- og hydraulikolie opbevares i 20 liters dunke, der er placeret i et kar i maskinlade.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune har tjekket oplysningerne fra det seneste tilsyn, hvor det kan ses at dieseltankene er fra hhv. 2009 og 2002.

Opbevaring af olie og brændstof reguleres af olietanksbekendtgørelsen, der i høj grad sikre mod forurening. For at undgå olieforurening, er der stillet vilkår om, at påfyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkeme-kanisme og at brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles. Selve tankningen skal foregå på fast tæt bund.

Egenkontrol og management

Ansøger oplyser:

- Der er dyrlægesundhedsrådgivning hver 14.dag
- Gyllepumpning overvåges
- Gylletanke kontrolleres for flydelag og der føres logbog.
- Gylletanke kontrolleres i 10 års-beholderkontrol af autoriseret kontrollør
- Ensilageprøver udtages til brug for foderoptimering og der udarbejdes løbende foderplaner
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Lækager identificeres og reparerer hurtigst muligt.
- I bedriftens Årsrapport registreres forbrug af energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskaber på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning kan dokumenteres.
- Rengøring i og omkring bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Tønder Kommune vurderer:

Der er stillet vilkår om egenkontrol vedr. skrabeanlægget på ejendommen, samt i forhold til el- og vandforbruget.

Tønder Kommune vurderer, at der anvendes godt landmandsskab med hensyn til management.

8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug

Spildevand

Ansøger oplyser:

De befæstede arealer, hvorfra der forekommer spildevand angives i tabel nedenfor.

Befæstede arealer	Før	Efter
Ensilageplads	37 x 60 m = 2.220 m ²	2.220 m ² + (8m x 37m) + (12m x 40m) = 2.996 m ²
Møddingsplads	6,5 x 63 m = 410 m ²	410 m ²
Kalvehytter	230 m ²	230 m ²
Vaskeplads	Inkl. i ovenstående	Inkl. i ovenstående

Tabel 10. Oversigt over befæstede arealer.

Herfra anslåede mængder spildevand (beregnet som 0,7 m³ x areal i m²).

Spildevandstyper	Før m ³ /år	Efter m ³ /år
Rengøringsvand (maskiner)	25	25
Regnvand fra ensilageplads	1.554	2.097
Mødding	287	287
Kalvehytter	161	161

Tabel 11. Oversigt over spildevandstyper.

Tagvand ledes til grøft syd for ejendommen. Der er også indsendt en afløbsplan, vedlagt godkendelsen som bilag 5.

Tønder Kommune vurderer:

At afløbsforholdene er forsvarlige på baggrund af ovenstående oplysninger og den indsendte afløbsplan, se bilag 5. Der er opgjort opbevaringskapacitet, der viser, at der er tilstrækkelig kapacitet til det opsamlede spildevand fra produktionen. Dog stilles der vilkår vedr. vask af maskiner, sprøjte o.lign., hvorfra der kan komme stoffer, der potentielt kan forurene overfladevand og grundvand.

Affald og døde dyr

Ansøger oplyser:

Affald bortskaffes i henhold til kommunes affaldsregulativ. Erhvervsaffald afhentes af vognmand Henning Sejer, affaldstyperne angives nedenfor i tabel.

Affaldstype	Opbevaringssted og bortskaffelse
Spildolie	Olierester opbevares i 60 liters olietromler i maskinladen (7) i tæt kar. Når der laves service på maskiner, så tager maskinforretningen olieaffaldet med.
Medicinrester	Evt. rester afleveres til dyrlægen.
Kanyler mm.	I lukket kanyleboks ved malkestalden (8). Afleveres til dyrlægen.
Sække og bigbags	I container til brændbart affald (7).
Pesticidaffald/kemi	Der opbevares meget små mængder pesticider. Maskinstation står for marksprøjtning. Pesticider opbevares i aflåst fryseboks.
Brændbart affald	I container der tømmes løbende.
Tom emballage	I container til brændbart affald.
Plastik	Afhentes af Henning Sejer.
Jern og metal	Der opbevares ikke skrot.
Døde dyr	Døde dyr placeres sydøst for kostald (4). Afhentes af DAKA.

Tabel 12. Opgørelse over affaldstyper opgjort af ansøger.

Døde dyr opbevares hygiejnisk og overdækket vest for råvarelager. De opbevares i henhold til gældende regler for opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

- Døde dyr er placeret hævet fra jorden og overdækket.
- Placering er ca. 120 m fra vejen syd for kostald B(4).
- Afhentning sker efter behov og med dags varsel af DAKA.

Tønder Kommune vurderer:

At der skal stilles vilkår om opbevaring af fast og flydende farligt affald, da ejendommen ligger meget tæt på udpegningsområdet "Indvindingsoplande til almen vandforsyning" - dvs. den ene gyllebeholder ligger delvis indenfor indvindingsområdet til Lovrup Vandværk. Under forudsætning af, at vilkårene om affaldshåndtering, egenkontrol og ressourceforbrug overholdes og affald i øvrigt bortskaffes ifølge kommunens affaldsregulativ, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, og at mulighederne for genanvendelse og recirkulation udnyttes.

Energiforbrug

Ansøger oplyser:

Med det udvidede dyrehold forventes energi- og dieselforbruget at stige lidt, fordi der skal malkes flere køer, og der skal transporteres mere foder og husdyrgødning. Energiforbruget anslået kan ses nedenfor i tabel.

Type	Nudrift	Ansøgt
El	230.000 kwh	240.000 kwh
Diesel	12.000 liter	35.000 liter

Tabel 13. Anslået energiforbrug.

Elforbruget forventes at stige fra ca. 230.000 kwh til ca. 240.000 kwh. Ifølge håndbog til driftsplanlægning 2015, SEGES, er normtallet for energiforbrug 668,69 kwh/årsko ved malkestald/karrusel. Ejendommens energiforbrug ligger således tæt på normen, hvis der regnes med at dyreholdet udvides fra 294 årskøer plus opdræt til 330 årskøer plus opdræt: $330 \times 668,69 = 220.668$ kwh.

Elforbruget sker primært i forbindelse med malkning, som sker 3 gange dagligt. Elforbruget søges minimeret ved følgende tiltag:

- Vedligeholde malkeanlægget optimalt.
- Natsænkning på lyset i staldene.
- Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret og derved energibesparende.
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.
- Staldene er indrettet med naturlig ventilation, hvilket giver et mindre strømforbrug. Det er kun begrænset elforbrug til supplerende mekanisk ventilation i stald 3 og 4.
- Det meste af den udendørs belysning er med bevægelsessensor eller med timer.
- Der er lavenergibelysning i stald 3. I de øvrige stalde skiftes løbende til LED.

Samlet set vurderes det, at der er foretaget tiltag til minimering af energiforbruget.

Tønder Kommune vurderer:

Der er foretaget en screening af elforbruget ud fra nøgletal. Som udgangspunkt er der et besparelspotentiale på malkekvægsbesætninger hvis elforbruget er over 700-800 kWh pr. årsko. På denne besætning virker elforbruget meget gennemsnitlig og Tønder Kommune vurderer derfor, at der ikke skal kræves et egentligt energitjek, men der stilles vilkår om, at anlæg der er særligt energiforbrugende skal kontrolleres og vedligeholdes så de altid kører energimæssigt optimalt og der skal skiftes til lavenergilystofrør/LED i stalde og lader, når de eksisterende er udtjente.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund, at der anvendes energibesparende foranstaltninger på ejendommen.

Vandforbrug

Ansøger oplyser:

Det udvidede dyrehold vil medføre et øget forbrug af drikkevand til dyrene. Derimod forventes vandforbrug til rengøring af malkeanlæg og maskiner ikke at ændres. Ejendommen er tilsluttet byvand, så vandforbruget registreres. Vandforbruget anslået kan ses nedenfor i tabel.

Anvendelse	Før	Efter
Drikkevand	11.000 m ³	14.700 m ³
Vask af malkeanlæg og stald	1.000 m ³	1.500 m ³
Vask af maskiner	25 m ³	25
Iblandet foderet	-	1.100 m ³

Tabel 14. Anslået vandforbrug.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015, SEGES, drikker en årsko cirka 30 m³/år og opdræt drikker cirka 6 m³/år. På Løgumklostervej 16 malkes der tre gange dagligt og ydelsen er høj. Derfor må der påregnes et større forbrug af drikkevand og rengøringsvand til malkestalde. Det teoretiske drikkevandsforbrug bliver således ca. (40 m³ x 330 køer) + (6 m³ x 250 opdræt) = 14.700 m³. Drikkevandsforbruget vil også afhænge af temperaturen. Hertil kommer iblanding af vand i foderet for at få et vådere foder, og dermed minimere at kærne sorterer i foderet.

På bedriften medvirker følgende tiltag til at begrænse vandforbruget:

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Der anvendes vand til forkøling af mælken. Vandet opsamles og genbruges til vask af malkestald.
- Der er etableret flydere i drikkekar.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst mulig.
- Ejendommen er tilsluttet byvand, så vandforbruget registreres.

Tønder Kommune vurderer:

Langt størstedelen af vandforbruget på ejendommen er drikkevand til kærne. For at sikre bedst udnyttelse af ressourcerne, er der stillet vilkår om vedligeholdelse af drikkevandssystemer. Af samme årsag stilles der vilkår til, at der skal føres driftsjournal over vandforbruget. Tønder Kommune vurderer, at der anvendes vandbesparende foranstaltninger på ejendommen.

9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak

Ansøger oplyser:

Det samlede BAT-krav er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 4.697 kg N/år. Den reelle ammoniakemission er beregnet til 4.697 kg N/år. Dermed er det vejledende emissionsniveau overholdt med 0 kg N/år, se beregningerne nedenfor.

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3510	1187	4697
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3510	1187	4697
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 15. Samlet BAT beregning.

BAT-beregningen er baseret på følgende forudsætninger om eksisterende og renoverede staldafsnit, se nedenfor.

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde ? ⓘ

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^C
3 Kostald A	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl) eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
3 Kostald A	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
3 Kostald A	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
3 Kostald A	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
1 Ungdyrstald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl) eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
4 Kostald B	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajeafløb	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	0,89
2 Kalvehytter	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
5 Ny kalvestald	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
6 Nye goldkøbse	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

Tabel 16. Forudsætninger for BAT-beregningen.

Ved miljøgodkendelsen i 2011 blev BAT overholdt ved brug af de valgte staldsystemer samt skraber. I det ansøgte projekt ændres der ikke på de eksisterende staldsystemer. Skraber kan ikke anvendes som virkemiddel til ammoniakreduktion mere, idet de er fjernet fra Miljøstyrelsens teknologiliste. Derfor indgår de ikke i denne ansøgning. Der er ikke andre teknologier eller virkemidler (ud over staldsystemer), der videreføres fra den tidligere godkendelse.

Der oprettes nye staldafsnit med dybstrøelse. Dybstrøelse anses for at være BAT, så de nye staldafsnit lever derfor op til BAT.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 4.697 kg N/år ud fra bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget bliver 4.697 kg N/år.

Tønder Kommune vurderer derved at BAT er overholdt. Staldindretningen er fastholdt med vilkår.

10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger:

Ansøger oplyser:

Husdyrbruget ligger ca. 23 km fra den dansk-tyske grænse. Projektet forventes ikke at have grænseoverskridende virkninger, og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

Tønder Kommune vurderer:

På grund af afstanden fra grænsen til ejendommen er Tønder Kommune enig i ansøgers vurdering om at der ikke er grænseoverskridende virkninger.

C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET

Ikke relevant da husdyrbruget ikke er et IE-husdyrbrug.

ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER

Bilag I arter

Husdyrbrugets anlæg ligger ikke i fuglebeskyttelsesområde. Nærmeste fuglebeskyttelsesområde er Lindet Skov, Hønning Mose og Plantage, Lovrup Skov og Skrøp, der ligger ca. 1,8 km mod øst. Det vurderes, alene på grund af afstanden, at projektet på Løgumklostervej 16 ikke vil kunne påvirke bilag I-arter.

Bilag IV arter

Tønder Kommune vurderer, at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på de forskellige bilag IV-arter, da der ikke ændres på vandhuller eller andre potentielle levesteder. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus.

Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV arter beskadiges eller ødelægges.

D. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt som bilag 3. Her fremgår relevante oplysninger jf. bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, § 4 stk. 3.

VILKÅR

Når godkendelsen udnyttes skal vilkårene overholdes. Godkendelsen meddeles på nedenstående vilkår.

1. Husdyrbruget godkendes til:

* 908 m² produktionsareal, sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) til malkekøer, kvier, stude.

* 1.992 m² produktionsareal, fast drænet gulv med skraber og ajleafløb til malkekøer, kvier og stude.

* 814 m² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder.

2. Fordeling af dyr og det tilladte produktionsareal må maksimalt være som anført i tabel 17 og vist på figur 2.

Nr	Staldafsnit	Stald m ²	Produktionsareal og produktionstype
1	Ungdyrstald	676	368 m ² sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) til malkekøer, kvier og stude
2	Kalvehytter	229	53 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder.
3	Kostald A	2.764	540 m ² sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) til malkekøer, kvier og stude. 3 afsnit af henholdsvis 124, 108 og 315 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle typer kvæg, heste, får og geder.
4	Kostald B	2.739	1.992 m ² sengestald med fast drænet gulv m. skraber og ajleafløb til malkekøer, kvier og stude
5	Ny kalvestald	535	80 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle typer kvæg, heste, får og geder.
6	Nye goldkøbse	2.450	134 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle typer kvæg, heste, får og geder.

Tabel 17. Oversigt over stalde og dyr

Figur 2. Situationsplan.

3. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.

HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Stalde og anlæg

4. De nye dybstrøelsesafsnit og ensilagepladserne (nr. 14 og 15) samt den nye gyllebeholder (GB 5, 500 m³) skal placeres som vist på figur 2.
5. De nye staldafsnit skal opføres med staldsystem og produktionsareal der fremgår af tabel 17.
6. Landbrugets byggeblad nr. 103.09.06 – Ensilageplads – skal følges ved etablering af ensilagepladserne, dog således at gældende lovgivning overholdes. Se bilag 6.

Gødningsopbevaring og -håndtering

7. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
8. Påfyldning af gyllevogne og evt. tømning af gylle i anden beholder, skal foregå under opsyn.
9. Hvis der forekommer spild af husdyrgødning skal det straks opsamles.

10. Markstakke med dybstrøelse og ensilage skal placeres min. 100 m fra nabobeboelser, og de må højst være placeret det samme sted i 12 måneder. Der skal herefter gå 5 år før stakken igen må placeres samme sted.

Landskabelige hensyn

Der stilles ingen vilkår ud over vilkår angående placering og indretning, disse står under afsnittet for stalde og anlæg.

Ammoniak

11. I kostald 4 skal der i gangarealet være faste, drænedede gulve med skraber, se situationsplan (bilag 1) samt opgørelse af produktionsarealer plus placering (bilag 7)
12. Gulvet støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1 % mod gulvmidte.
13. Gulvet skal være udført med ajlefløb.
14. Lysningsarealet til ajlefløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal i kostald 4.
15. Der skal hver dag foretages skrabninger hver anden time. I den periode hvor malkekvæget er på græs, skal der foretages skrabninger efter behov.
16. Skraberens skal være forsynet med timer.
17. Skraberens skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Lugt

18. Markstakke med dybstrøelse og ensilage skal placeres mindst 100 meter fra nabobeboelser.
19. Kasseret ensilage skal opbevares overdækket med plast eller lignende for at forhindre lugtgener.

Støj

20. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må ikke overstige følgende værdier, målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen:

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45

Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

Tabel 18: Støjgrænser.

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser. I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Støv

Der stilles ingen vilkår.

Fluer og skadedyr

21. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
22. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester.

Til og frakørsel

23. Senest 2 timer efter transport på offentlig vej/ved arbejdsdagens ophør skal vejene være fejret for jord og gødning, hvis der er tabt større mængder.

Lys

24. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.
25. Mellem solnedgang og solopgang må gardinerne i den østlige side af den nyeste stald maksimalt være halvt nede (idet gardinerne rulles nede fra og op). Alternativt kan lyset dæmpes til vågelys.
26. Der må kun tændes udendørs lys efter behov.

Driftsforstyrrelser og uheld

27. Hvis der opbevares flydende gødning, flydende mineraler, flydende kemikalier eller lignende, skal det opbevares i beholdere, der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Det område, hvor beholderne står, skal udformes, så den flydende væske tilbageholdes, hvis der sker uheld med beholderne.
28. Der skal udarbejdes en beredskabsplan, som udleveres til Tønder Kommune ved først kommende tilsyn efter at godkendelsen er meddelt.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.

Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.

Bilag over husdyrbruget med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.

En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på husdyrbruget, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Kemikalier og pesticider

29. Påfyldning af sprøjte skal foregå på et område med fast/støbt underlag med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder.
30. Påfyldning af sprøjte skal foregå under opsyn og fra separat vandtank eller fra vandforsyning med monteret kontraventil og mindst 5 m fra boring.

Olie og brændstof

31. Påfyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme.
32. Brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Selve tankningen skal foregå på fast tæt bund.

Egenkontrol og management

33. Alle egenkontroller skal samles i en driftsjournal.
34. Der skal føres driftsjournal over følgende aktiviteter:
  - Forbrug af el, olie, vand og brændstof.
  - Vedligeholdelse af ventilationsanlæg
  - Service på mælkekøleanlæg
  - Placering af ensilagestakke
  - Drift af skrabere. Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år.
35. Enhver form for driftsstop af skrabe anlæg skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
36. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end 7 dage/1 uge.
37. Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraber er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Spildevand

38. Vask af maskiner, redskaber og transportvogne skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer, hvor der er vegetation.

Affald

39. Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.

40. Fast farligt affald skal opbevares indendørs på fast og tæt bund.

Energiforbrug

41. Der skal skiftes til lavenergilyststofrør/ LED-belysning i stalde og lader, når de eksisterende er udtjente.

42. Anlæg der er særligt energi forbrugende skal kontrolleres og vedligeholdes så de altid kører energimæssigt optimalt.

Vandforbrug

43. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.

44. Der skal foretages en årlig opgørelse af husdyrbrugets vandforbrug.

HØRINGER

I de høring

Ansøgningen blev den 6. februar 2020 annonceret i 14 dage på <https://dma.mst.dk/>.

Høring af parter, naboer og andre berørte

Tønder Kommune vurderer, at dem som skal høres i sagen, er ansøger og ejere/lejere af bebyggelse, der ligger inden for lugtkonsekvenszonen på ca. 437 meter. De har derfor modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Tønder Kommune har derudover vurderet, om der er naboer, der skal orienteres om sagen. Naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Naboer skal orienteres, med mindre kommunen skønner, at det der er søgt om, har underordnet betydning for naboen. Det er kommunens opfattelse, at såfremt der på de tilstødende matrikler ikke er bebyggelse på både husdyrbrugets og naboens matrikel, så har det ansøgte som udgangspunkt underordnet betydning. Ud fra den betragtning er der ikke foretaget orientering af naboer.

Nabo- og partshøringen har ikke givet anledning til bemærkninger, der har betydet noget i forhold til det udkast, der var i høring.

KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Bemærk at klagenævnet 1. februar 2017 har skiftet navn, så der kan være flere steder, hvor det stadig står navngivet som Natur- og Miljøklagenævnet. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1.800 kr. som virksomhed eller organisation. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest tirsdag den 19. maj 2020.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i tilladelsen eller helt at ophæve tilladelsen. Hvis tilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

BILAG

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: Kapacitetsopgørelse

Bilag 3: Miljøkonsekvensrapport

Bilag 4: Gener

Bilag 5: Afløbsplan

Bilag 6: Byggeblad for ensilagepladser 103.09.06.

Bilag 7: Opgørelse af produktionsarealer samt placering.

OBS: Unøjagtige foreløbige data

OBS: Unøjagtige foreløbige data

OBS: Unøjagtige foreløbige data

OBS: Unøjagtige foreløbige data

OBS: Unøjagtige foreløbige data

OBS: Unøjagtige foreløbige data

14

5

1

2

3 og 6

9

12

6

7

13

GB1

11

15

4

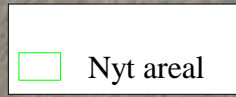
GB2

10

GB3

GB5

GB4

Situationsplan 2019

Tom Scholtens
Løgumklostervej 16
6780 Skærbæk
Udarbejdet i Næsgaard Markkort ADVICER

Dato: 12-12-19
Tid: 12-58-41

Kapacitetserklæring

Til brug i forbindelse med miljøansøgning

For

Tom Scholtens
Løgumklostervej 16
6560 Sommersted
Tlf 61705939

Af

Birgitte Madsen
Billundvej 3
6500 Vojens
Tlf: 73202600

Kapacitet for planlagt produktion

Gyllelagre	Kapacitet
1 GB 1	0
2 GB 2	4400
3 GB 3	3500
4 GB 4	3500
5 GB 5	0
6	
7	
8	
9	
10	
Samlet gyllekapacitet i tons	11400

Lagre til fast gødning	Kapacitet
1 Mødding	614,25
2	
3	
4	
5	
Samlet kapacitet i tons	614,25

Evt. kommentarer:

Den udførte beregning er foretaget ud fra de officielle normtal for produktion af gødning. I praksis kan det på visse lokaliteter, af hensyn til en optimal udnyttelse af næringsstofferne og evt. fremtidige behov, være formålstmæssigt med en kapacitet, der overstiger de lovmæssige krav. Kontakt evt. din planteavlskonsulent for konkret vurdering.

Planlagt produktion

	Dyrehold	Antal	Normproduktion ton/år	Lager	
				Dybstrøelse	Gylle
1	Køer	300	31,7		9510
2	Kvier 6-24 mdr	167	6,109096774		1020,219161
3					0
4					0
5					0
6					0
7					0
8					0
9					0
10					0
	Dyrehold til dybstrøelse				
1	Køer	30	16,14	484,2	
2	Kvier 6-24 mdr	18	4,980241935	89,64435484	
3	Kvier 0-6 mdr	65	1,89	122,85	
4				0	
5				0	
		Enheder	Normproduktion		
	Tilførsel af vand		ton/år		
1	Plansiloer	2996	0,7		2097,2
2	Mødding	409,5	0,7		286,65
3	Kalvehytter	230	0,7		161
4					0
5					0

Opbevaringskapacitet

	Samlet tilledning til lagre	ton/år	Dybstrøelse 696,7	Gylle 13075,1
	Produktion pr. måned	ton	58,1	1089,6
	Opbevaringskapacitet	måneder	10,6	10,5

Miljøkonsekvensrapport til ansøgning efter § 16a

Tom Scholtens

Løgumklostervej 16, 6780 Skærbæk

Ændret dyrehold i eksisterende bygninger, nye arealer i eksisterende bygninger, ny beholder til bundfældning af sand og nye plansiloer

Skema 211318 i www.husdyrgodkendelse.dk

Indsendt 6. november 2019

Datablad

Ansøger og ejer	<i>Tom Scholtens Løgumklostervej 16 6780 Skærbæk boertom11@gmail.com</i>
	<i>Kontaktperson på miljø sagen: Tom Scholtens Mobil: 2483 2271 Mail: boertom11@gmail.com</i>
Husdyrbrugets adresse	<i>Løgumklostervej 16, 6780 Skærbæk</i>
CVR-nummer	<i>29719063</i>
CHR-nummer	<i>49942</i>
Kommune	<i>Tønder Kommune</i>
Ejendomsnummer	<i>5500009815</i>
Matrikel-nr.	<i>1 Lovrup, Døstrup</i>
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	<i>Ingen</i>
Biaktiviteter	<i>Ingen</i>
Ansøgningskema	<i>211318</i>
Konsulent	<i>SLF Birgitte Madsen, miljørådgiver Billundvej 3, 6500 Vojens Mail: bm@slf.dk, Tlf.: 73202600</i>
Ansøgning indsendt	<i>6. november 2019</i>

Forord

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Løgumklostervej 16, Skærbæk.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved en udvidelse af dyreholdet indenfor de eksisterende bygninger.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Datablad	2
Forord	3
1. Indledning	6
2. Ikke-teknisk resume	7
3. Husdyrbruget og det ansøgte	8
3.1 <i>Indretning og drift af anlægget</i>	8
3.2 <i>Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde</i>	11
3.3 <i>Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug</i>	11
3.4 <i>Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed</i>	11
3.4.1 <i>Generelle afstandskrav</i>	11
3.5 <i>Ammoniakemission</i>	13
3.5.1 <i>Naturpunkter</i>	13
3.6 <i>Lugtmission</i>	15
3.6.1 <i>Kumulation til naboer</i>	15
3.7 <i>Øvrige emissioner og gener</i>	15
3.7.1 <i>Støj</i>	15
3.7.2 <i>Støv</i>	16
3.7.3 <i>Lys</i>	16
3.7.4 <i>Skadedyr</i>	17
3.7.5 <i>Transporter</i>	17
3.8 <i>Reststoffer, affald og naturressourcer</i>	17
3.8.1 <i>Døde dyr</i>	18
3.8.2 <i>Affald</i>	18
3.8.3 <i>Olie- og kemikalier</i>	18
3.8.4 <i>Energiforbrug (brugen af naturressourcer)</i>	18
3.8.5 <i>Vandforbrug</i>	19
3.8.6 <i>Restvand</i>	19
3.9 <i>BAT-Ammoniakemission</i>	20
3.10 <i>Grænseoverskridende virkninger</i>	21
4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne	22
4.1 <i>Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter</i>	22
4.2 <i>Begrænsning af ammoniakemission</i>	24
4.3 <i>Afsætning af ammoniak til nærliggende natur</i>	24

4.4	<i>Lugtgener for omboende</i>	24
4.5	<i>Støjgener</i>	25
4.6	<i>Støvgener</i>	25
4.7	<i>Lyspåvirkninger</i>	25
4.8	<i>Skadedyr</i>	26
4.9	<i>Transporter</i>	26
4.10	<i>Energi</i>	26
4.11	<i>Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen</i>	27
4.12	<i>Påvirkning af jordarealer og jordbund</i>	28
4.13	<i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed</i>	28
4.14	<i>Alternative løsninger</i>	28
4.15	<i>Oplysninger om konsulenten</i>	28
5.	Konklusion	29
6.	Bilag	30

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer en udvidelse af dyreholdet på Løgumklostervej 16 i Skærbæk.

Det ansøgte projekt omfatter:

- ændret dyrehold i eksisterende stalde
- i en eksisterende kostald etableres ekstra areal med dybstrøelse
- i en eksisterende bygning indrettes kalvebokse
- ny gyllebeholder på 500 m³ til bundfældning af sand fra sengebåsene
- to nye plansiloer på hhv. 8x37 m og 12x40 m

I forbindelse med optimering af projektet har det været overvejet at opføre en ny goldkostald ved siden af råvarelageret syd for de eksisterende kostalde. Den valgte løsning, hvor de nye bokse placeres i eksisterende bygninger, vurderes at være billigere og samtidig påvirke omgivelserne mindre.

2. Ikke-teknisk resume

Nudrift og det ansøgte projekt

Husdyrbruget på Løgumklostervej 16 har en produktionstilladelse på 294 køer, 155 kvier (6-24 mdr), 55 kvier (0-6 mdr) og 147 tyrekalve pr år (40-60 kg). En oversigt over anlægget ses i figur 1.

Dyreholdet ønskes udvidet til ca. 330 køer og 250 kvier (0-24 mdr). Dette vil kunne rummes indenfor de eksisterende bygninger, hvis indretningen optimeres. Ændring af dyreholdet og staldene kræver en ny miljøgodkendelse. En lovændring i 2017 betyder, at miljøgodkendelser nu ikke længere meddeles til et bestemt dyrehold, men derimod til et "produktionsareal". Kort fortalt er produktionsarealet det areal, som dyrene har adgang til. Det ansøgte projekt medfører at ejendommens produktionsareal øges fra 3500 m² til 3714 m². En stigning på ca. 6%. De nye arealer indrettes med dybstrøelse og placeres i eksisterende bygninger, som vist i figur 1.

Herudover øges arealet af gødningslagre fra 2881 m² til 3006 m². Der opføres en ny beholder på 500 m³. Beholderen placeres mellem staldene og de eksisterende gyllebeholdere som vist i figur 1. Den nye beholder ønskes anvendt til bundfældning af sand fra gyllen, inden gyllen pumpes videre til de større beholdere.

Endelig ønskes der opført to nye plansiloer.

Konsekvenser for omboende, natur og miljø

Lugt

Beregninger viser, at der vil ske en forøgelse af lugten med ca. 6%. Kravene i lovgivningen om maksimal lugtpåvirkning af naboer, samlet bebyggelse og byer er overholdt. Dette beskrives nærmere senere i denne rapport.

Landskab

Eneste byggeri i projektet er en ny gyllebeholder. Denne placeres mellem eksisterende bygninger og sænke i terrænet. Det vurderes at opførelse af beholderen ikke vil påvirke landskabsoplevelsen.

Påvirkning af natur

Beregninger viser, at der vil ske en forøgelse af ammoniakemissionen med ca. 5%. Ejendommen ligger ca. 2 km fra natur beskyttet efter EU regler og ca. 1 km fra nærmeste natur beskyttet efter danske nationale regler. Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil få en merbelastning som følge af projektet, og naturområderne vil ikke modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

For det ansøgte er der krav om, at der højst må udledes 4697 kg ammoniak pr. år. Dette krav til emissionen er i lovgivningen sat ud fra viden om, hvad der kan lade sig gøre, ved at anvende de bedste "teknikker" på markedet, der er tilgængelige i til en pris, der er realistisk i forhold til produktionens størrelse. Det kan være et staldsystem med lav ammoniakfordampning eller en teknik i form af gylleforsuring, luftrensning e.l. Lovgivningens krav til maksimal ammoniakudledning er overholdt ved de anvendte staldsystemer – herunder at de nye staldarealer er med dybstrøelse.

Generelt

Generelt søges ejendommen holdt ren og ryddelig for at minimere såvel lugt som tilhold af skadedyr.

3. Husdyrbruget og det ansøgte

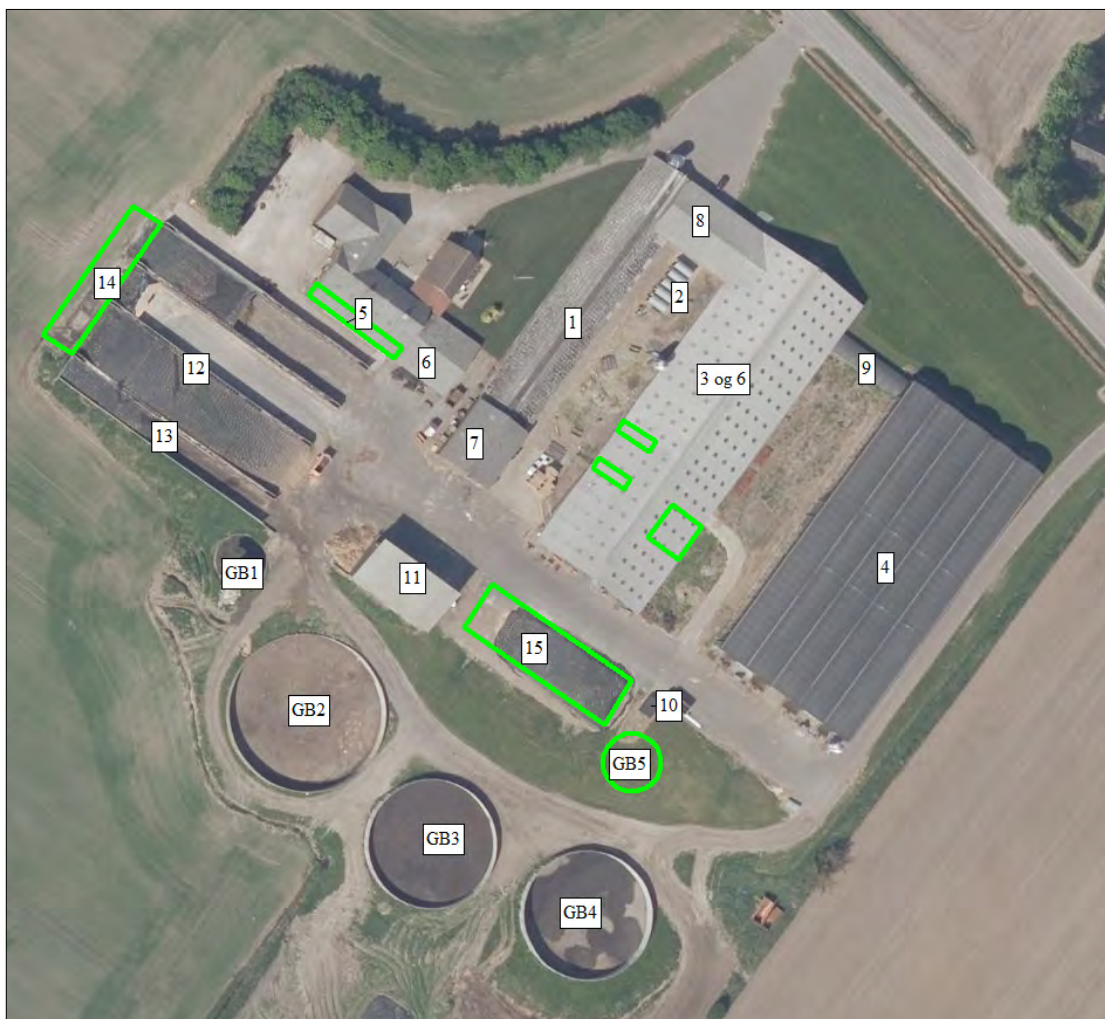
I dette kapitel redegøres der for husdyrbrugets indretning og drift, samt placering i forhold til omgivelserne.

Der redegøres for ammoniak- og lugtemissionen, samt for øvrige områder, hvor husdyrbruget kan belaste omgivelserne fx støj, støv, lys, skadedyr, transport, affald og ressourceforbrug.

I kapitel 4 vurderes husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne.

3.1 Indretning og drift af anlægget

Oversigt over anlægget ses på Figur 1, i Tabel 1 og i bilag 1.

Figur 1 Stalde og opbevaringsanlæg på Løgumklostervej 16. De grønne felter er nye ansøgte elementer.

Tabel 1. Oversigt over bygninger. Bygningsnumrene henviser til numrene i figur 1.

Bygnings-nr.	Anvendelse	Bygningsmaterialer og farver på bygningsfacader
1	Ungdyrstald	Åbne sider
2	Kalvehytter	Grå "rundbue-hytter"
3	Kostald	Åbne sider og gråt tag
4	Kostald	Åbne sider og buet gråt tag
5	Kalvestald	
6	Diverse opbevaring	
7	Maskinhus	
8	Malkestald og opsamling	Malkestald med åbne sider og gråt tag
9	Drivgang	Drivgang med buet tag
10	Pumpehus	Gråt
11	Råvarelager	Mørkegrønne sider. Åbent mod nord.
12	Plansiloer	Grå beton
13	Plansilo/mødding	Grå beton
14	Ny plansilo 8x37 m	Grå beton
15	Ny plansilo 12x40 m	Grå beton
GB1	450 m3 til vand fra plansiloer	Grå beton
GB2	4400 m3	Grå beton
GB3	3500 m3	Grå beton
GB4	3500 m3	Grå beton
GB5	500 m3 til bundfældning af sand fra sengebåse	Grå beton

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug skal den ansøgte drift sammenholdes med nudriften og med driften for 8 år siden. I det følgende beskrives derfor 8-års driften, nudriften og den ansøgte drift. I denne sammenhæng skal "drift" forstås som størrelse og type af produktionsarealer. Oplysningerne fremgår også af IT-ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk og er vist skematisk i Tabel 2.

Den nuværende miljøgodkendelse er fra 2011 – altså 8 år gammel – og dermed danner den grundlag for både 8-års driften og nudriften.

Tabel 2 Dyretype, staldsystem, produktionsareal og miljøteknologi

Stald	Dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Produktionsareal (m ²)		
		8-årsdrift (§12-tillæg fra 2011)	Nudrift (§12-tillæg fra 2011)	Ansøgt 2019
1. Ungdyrstald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (rundskyl)	368	368	368
2. Kalvehytter	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse*	53	53	53
3. Kostald A	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (rundskyl)	540	540	540
	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse*	315	315	315
	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse*	124	124	124
	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse*	108	108	108
4. Kostald B	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast drænet gulv	1992	1992	1992
5. Ny kalvestald	Dybstrøelse. Flexgruppe: alle kvæg, heste, får og geder*	0	0	80
6. Nye goldkobokse i stald 3	Dybstrøelse. Flexgruppe: alle kvæg, heste, får og geder*	0	0	134
Drivgang og opsamlingsplads	Rengøres og regnes derfor ikke med i produktionsarealet			

*I alt dybstrøelsen er der i ansøgt drift regnet med flexgruppen "alle kvæg, heste får og geder". Det vil sige, at der må gå malkekøer, kvier, stude, ammekvæg, slagtekalve, småkalve, heste, får eller geder.

Både 8-års driften og nudriften er beregnet ud fra den nuværende lovlige drift i henhold til det eksisterende § 12 tillæg fra 2011. Størrelsen er på arealerne er dels opmålt og dels vurderet ud fra staldtegninger.

Stald 1 er en sengestald med spalter og med én række sengebåse på hver side af foderbordet. Der forelås ingen tegninger over stald 1, som derfor er opmålt. Der foretages ingen ændringer i stald 1.

Stald 2 består af udendørs hytter, som er opmålt. Der foretages ingen ændringer i stald 2.

Stald 3 er en kombination af sengestald med spalter samt strøede bokse. Her er anvendt tegninger og kontrolmålinger af blandt andet nakkebomme. Der etableres ekstra dybstrøelse i stald 3.

Stald 4 er en sengestald med fast drænet gulv. Der er tre rækker senge på hver side af foderbordet. Her er anvendt tegninger og kontrolmålinger. Der foretages ingen ændringer i stald 4.

Stald 5 og 6 er nye arealer med dybstrøelse. Deres placering er vist på situationsplanen (bilag 1). Stald 5 indrettes som kalvestald med en række enkeltbokse. Stald 6 er tre ledige arealer som ændres til dybstrøelse – primært til goldkøer.

Beregning af produktionsareal i alle staldene fremgår af bilag 3.

Plantegning af stald 3 og 4 findes i bilag 5. Der foreligger ikke plantegninger af de øvrige stalde, men placering af produktionsarealerne fremgår af bilag 4.

På ejendommen findes fire gyllebeholdere (Tabel 3), og der søges yderligere en beholder. Den mindste beholder (GB1) anvendes til overfladevand fra fire plansiloer, men er alligevel medregnet i ammoniakberegningerne for at få en worst case beregning. Den nye beholder (GB5) anvendes til bundfældning af sand inden gyllen pumpes videre til de store beholdere. GB5 er også regnet med i ammoniakberegningerne.

Fast møg opbevares i den sydligste plansilo (med afløb til GB2) eller i markstak efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. I ammoniakberegninger er den sydligste smalle plansilo (13) indtegnet som mødding, for at emissionen fra dette lager medregnes.

Tabel 3 Opbevaringslagre til flydende husdyrgødning

Gyllebeholder	Kapacitet (m³)	Overfladeareal (m²)	NH₃-effekt
GB 1 (anvendes til overfladevand)	(450)	(100)	Ingen indregnet, (flydelag)
GB 2	4400	1014	Ingen indregnet, (flydelag)
GB 3	3500	700	Ingen indregnet, (flydelag)
GB 4	3500	700	Ingen indregnet, (flydelag)
GB 5	(500)	(125)	Ingen indregnet, (flydelag)
I alt	11.400		

Der er foretaget en kapacitetsberegning for ejendommen (bilag 6) der viser, at der er lagerkapacitet til over 10 mdr. Herved vurderes det, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens vejledende regler om 9 måneders opbevaringskapacitet er overholdt. I beregningen er kapaciteten i GB1, GB5 og gyllekanaler ikke medregnet, men restvand fra plansiloerne er medregnet. Det er således en worst-case beregning.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

Anlægget består i dag af:

- Ungdyrstald senge og spalter (1)
- Udendørs kalvehytter (2)
- Kostald med senge og spalter samt strøede bokse (3)
- Kostald med senge og fast drænet gulv (4)
- 4 gyllebeholdere, hvoraf den lille anvendes til overfladevand (GB1+GB2+GB3+GB4)
- 4 plansiloer, hvoraf den smalle anvendes til mødding (12+13)
- Råvarehus (11)
- Ældre bygninger til opbevaring/lager (6+7)

Følgende ændringer ønskes foretaget:

- Nye kalvebokse i stald 5
- Nye goldkobokse i stald 3
- Ny beholder på 500 m³ (GB5) til bundfældning af sand fra sengebåse, før gyllen pumpes videre til de store beholdere. Dette skal reducere arbejdet med at grave sand ud af de store beholdere og med at pumpe gyllen op af de store beholdere. På denne måde kan sandet bedre styres, og hvis der på et senere tidspunkt købes en sandvasker, så kan sandet på denne måde blive tilbageholdt og ikke kørt ud på markerne sammen med gyllen. Ligeledes vil det være lettere at afsætte gyllen til biogas, hvis der ikke er sand i.
- To nye plansiloer på hhv 8x37 m (14) og 12x40 m (15). Plansilo mod vest (14) opføres med afgrænsningsmur mod vest, syd og øst. Plansilo mod øst (15) opføres med afgrænsningsmur mod syd og øst, mens der er randzone mod nord og vest.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Foruden det husdyrbrug som denne ansøgning omhandler, ejer ansøger ikke andre ejendomme. Det vurderes ikke at husdyrbruget er teknisk eller forureningsmæssigt forbundet med andre ejendomme.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed

I dette afsnit beskrives husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naturområder og omkringboende.

3.4.1 Generelle afstandskrav

Ejendommen ligger ved Lovrup ca. 6 km sydøst for Skærbæk omkranset af landbrugsarealer og spredt beplantning.

I nedenstående tabel redegøres for om de faste afstandskrav er overholdt.

Der søges om dispensation i forhold til afstandskrav på 15 m mellem kalvestald og beboelse på samme ejendom. Der er dog tale om eksisterende bygninger.

Tabel 4. Faste afstandskrav i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 6 og 8

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabo	57 m	Nord for kostald	50 m
Naboskel	15 m	Øst for kostald. Der er tale om en eksisterende stald, og et skel til mark uden beboelse. Der blev givet dispensation i forbindelse med tillæg til miljøgodkendelsen i 2011.	30 m
Beboelse på samme ejendom (stuehus)	0 m	Sammenbygget med ældre stald hvori der indrettes kalvebokse	15 m
Samlet bebyggelse i landzone	Ca. 600 m	Løgumklostervej 29	280 m*
Byzone (eksisterende og fremtidig)	Ca. 3 km	Døstrup	426 m*
Sommerhusområde (eksisterende og fremtidige)	> 1 km		426 m*
Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv	> 1 km		280 m*
Fælles vandindvindingsanlæg	280 m	Fra gyllebeholder til Lovrup Vandværk	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	> 1 km 120 m	Enkeltvandværk 3 vandboringer syd for gyllebeholderne	25 m
Vandløb - åbent	300 m	Syd for gyllebeholder	15/100 m
Sø	630 m	Øst for kostald	15/100 m

Offentlig vej	25 m	Nord for kostald	15 m
---------------	------	------------------	------

* Afstandskravet er opgivet som de beregnede geneafstande. Der gøres opmærksom på, at afstanden måles fra et beregnet midtpunkt på ejendommen til beboelsesbygningen ved samlet bebyggelse og til zonegrænse ved sommerhus- og byzoneområde.

Afstand til forskellige natur- og landskabselementer:

- Natura 2000: 1,7 km Ø
- Særligt værdifulde landbrugsområder: > 1 km
- Bevaringsværdige landskaber: > 1 km
- Større sammenhængende landskaber: > 1 km
- Økologisk forbindelse: > 1 km
- Naturbeskyttelsesinteresser: > 1 km
- Kulturhistoriske bevaringsværdier: > 1 km
- Kulturarvsarealer: > 1 km
- Værdifulde kulturmiljøer: > 1 km
- Geologiske bevaringsværdier: > 1 km
- Fredede fortidsminder: > 1 km
- Fredede områder: > 1 km
- Skovrejsningsområder: 600 m V
- Fredskov: > 1 km
- Skovbyggelinje: > 1 km (ejendommen ligger delvist inden for ophævet skovbyggelinje)
- Sø- og åbeskyttelseslinje: > 1 km
- Kirkebyggelinje: > 1 km
- Beskyttede sten- og jorddiger: > 1 km

3.5 Ammoniakemission

Det ansøgte projekt medfører, at ejendommens samlede ammoniakemission stiger:

- Emission i 8 års drift = 4467 kg NH₃-N/år
- Emission i nudrift = 4467 kg NH₃-N/år
- Emission i ansøgt drift = 4697 kg NH₃-N/år

3.5.1 Naturpunkter

Kategori 1-natur

Nærmeste kat 1. natur er et habitatområde ved Lovrup Skrøb ca. 2 km øst for ejendommen. Totaldepositionen fra anlæg på naturområdet er 0,1 kg N/ha. Der er kumulation med 2 andre husdyrbrug i nærheden (Povlskrovej 34 og Overbyvej 24). Dermed lyder det lovgivningsmæssige krav på maksimal 0,2 kg N pr. ha pr. år. Dette er overholdt. Projektet medfører ingen merbelastning af området.

Kategori 2-natur

Nærmeste kat. 2 natur er en mose, der ligger ca. 1,3 km nord for anlægget. Der afsættes 0,2 kg ammoniak på mosen. Lovgivningens krav om maksimalt 1 kg N pr ha fra den samlede produktion på husdyrbruget er således overholdt.

Kategori 3-natur

Afskæringskriteriet til kategori 3-natur er således, at kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha.

Der er regnet til de fire nærmeste § 3 moser. Merbelastningen er beregnet til 0 kg for alle fire moser. Lovgivningens krav er dermed overholdt.

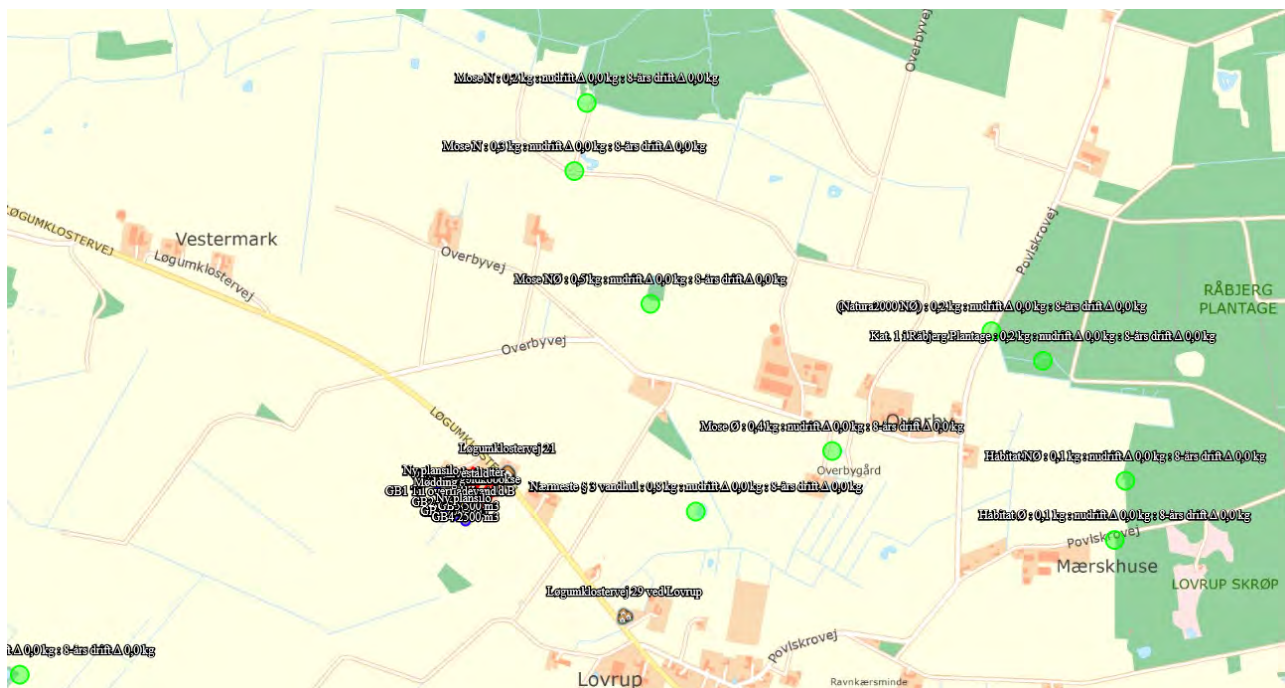
Natura2000

Der er desuden beregnet deposition til det nærmeste Natura2000 område. Råbjerg Plantage er udpeget som habitat- og fuglebeskyttelsesområde og ligger ca. 1,8 km nordøst for ejendommen. Her er en totaldeposition på 0,2 kg og en merdeposition på 0 kg. I lovgivningen er ikke fastlagt et bestemt beskyttelsesniveau for Natura2000.

Tabel 5. Beregnet ammoniakdeposition på naturpunkter jf. Figur 2

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Mose N	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2
Nærmeste § 3 vandhul	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	0,0	0,0	0,8
Kat. 1 i Råbjerg Plantage	Kategori 1	Sagsbehandler	2	S	0,0	0,0	0,2
Mose Ø	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,4
Mose NØ	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,5
Habitat NØ	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
Mose SV	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Mose N	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,3
Overdrev SØ	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
(Natura2000 NØ)	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2
Habitat Ø	Kategori 1	Ansøger	2	S	0,0	0,0	0,1

Figur 2. De grønne prikker er markering af nærmeste naturområder omkring ejendommen, hvortil der er beregnet ammoniakdeposition til (jf. tabel 5)

3.6 Lugtemission

Ifølge beregningerne i IT-ansøgningen overholder projektet lugtgenekriterierne for nærmeste naboer, samlet bebyggelse og nærmeste byzone (Tabel 6). Den begrænsende faktor er lugt i forhold til nærmeste nabo nord for ejendommen.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Løgumklostervej 21. Nærmeste samlede bebyggelse i landzone er ved Lovrup. Nærmeste byzone er ved Døstrup.

Tabel 6. Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Løgumklostervej 21	0	FMK	107,3	107,3	109,2	Ja
Løgumklostervej 29 ved Lovrup	1	NY	282,3	279,5	621,7	Ja
Døstrup	0	NY	425,8	425,8	3036,1	Ja

3.6.1 Kumulation til naboer

Der er indregnet kumulation fra 1 husdyrbrug i forhold for samlet bebyggelse i Løgumklostervej 29, idet der ligger et andet husdyrbrug (Løgumklostervej 32) indenfor 300 m fra den samlede bebyggelse. Derudover er der ikke fundet kumulation med øvrige husdyrbrug.

3.7 Øvrige emissioner og gener

Ud over lugt og ammoniakemission kan der fra et husdyrbrug være gener fra støj, støv, fluer/skadedyr, lys, transporter. Desuden kan energiforbruget til produktionen påvirke klimaet.

3.7.1 Støj

På landbrugsejendomme er der en række aktiviteter som kan medføre støj. Nedenfor er beskrevet de mest relevante støjklider.

Tabel 7. Tabel over støjklider

Støjkilde	Placering	Driftstid
Foderblanding	Ensilagesiloerne	4 timer dagligt. Tidspunkt varierer
Fodringstider	Staldene	Typisk efter kl. 7 men tidspunktet varierer. Om sommeren udfordres to gange for at foderet ikke skal tage varme. Varigheden er inkluderet i de 4 timers foderblanding.
Udkørsel af husdyrgødning	Mellem gyllebeholderne og arealerne. Arealerne ligger tæt omkring ejendommen i alle retninger. Maskinstation står for udbringning.	Marts-september. Max. 8 x årligt kan der blive kørt i aften og nattetimerne
Ensilering	Ensilagesiloerne	Ca. 4 dage med græs og 3 dage med majs. Disse dage køres der ca. kl. 6-22
Lastbiler m.v.	Ved stalde og foderlade/maskinhus	Dagtimerne
Markvanding	Ude på marken	Sommerperioden
Kornvalse	Ingen	-
Korntørring	Ingen	-
Malkeanlæg	Ved malkestald	3 gange dagligt kl. 5.30-9.30 og 14-18 og 22-01
Mælkekøling	Ved malkestald	Fra malkning til afhentning af mælk
Ventilation	Se kortbilag	Der er naturlig ventilation suppleret med lidt mekanisk ventilation i stald 3 og 4. Driftstid afhænger af vejret, men støjer ikke meget
Fanggitter	I kostald A og ungdyrstald	Hele døgnet
Kompressor	Foderlade/Maskinhus	Ved behov
Afhentning af mælk	Ved malkestald	Ca. 15 min hver anden dag
Intern transport via til- og frakørselsveje	Se bilag 3	Typisk mellem 7 og 18

Der er ingen fanggitter i stald 4, som er den staldbygning, der ligger nærmest naboen.

Placering af støjkluder fremgår af bilag 7. Det ansøgte projekt forventes ikke at medføre ændringer i niveau eller tidsrum for støj.

3.7.2 Støv

Interne transportere samt håndtering af foder og halm, kan medføre støv, især i tørt vejr.

Foder håndteres primært i morgentimerne tæt omkring plansiloerne og staldene (se også ovenstående tabel 7 om støj).

Antallet af transportere forventes at stige med ca. 8% primært på grund af transport af husdyrgødning (afsnit 3.7.5). Denne transport foregår syd for staldene eller ude på offentlig vej.

Placering af støvkilder fremgår af bilag 7.

3.7.3 Lys

Der er lys i staldene døgnet rundt, dog med reduceret mængde om natten (natsænkning). Der findes udendørs lyskilder ved malkestalden, sydlig gavl af stald 3 og 4 samt nordvestligt hjørne af råvarelager. Lys ved malkestalden tænder ved sensorpåvirkning. Lys ved stald 3 samt råvarelager slukker automatisk kl. 22. Lys ved stald 4 er tændt om natten, men der er tale om mindre orienteringsbelysning.

Placering af lyskilder fremgår af bilag 7.

3.7.4 Skadedyr

Der vil på ejendommen blive foretaget fluebekæmpelse i overensstemmelse med de gældende retningslinjer. Ved fluegener bekæmpes med fluegift.

Kalvebokse, kælvningsbokse og lager af fast gødning kan være den primære kilde til fluer. Kalvebokse rengøres hver 14.dag. Kælvningsbokse rengøres hver 3. uge. Lager af fast møg overdækkes.

God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer.

Der forefindes en privat foranstaltning til rotter (aftale med Anticimex). Opbevaring af foder sker på sådan en måde, at risiko for rotter minimeres.

3.7.5 Transporter

Antallet af transportere afhænger af dyreholdets størrelse og sammensætning. Arealbaserede godkendelser/tilladelser rummer fleksibilitet i dyreholdets størrelse og sammensætning, hvorfor det er svært at vurdere antallet af transportere.

Transporterne sker typisk i dagtimerne fra ca. kl. 7.00 til kl. 17.00. I forbindelse med ændring af besætningen kan der være et øget transportbehov til og fra ejendommen, men antallet øges ikke proportionalt med udvidelsen. Der vil i mange tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

Antallet af gyllekørsler kan variere afhængigt af, hvor stor gyllevognens kapacitet er. Der vil normalt blive kørt gylle ud i foråret og i efteråret. Det er maskinstation der står for udbringningen. Arealerne ligger tæt omkring ejendommen.

Tabel 8. Anslået antal transportere (én transport = til og fra ejendommen)

Transporter	Før udvidelse	Efter udvidelse
-------------	---------------	-----------------

	antal/år (MGK 2009)	antal/år
Indkøbt foder mv.	Ca. 48	Ca. 48
Grovfoder	Ca. 420	Ca. 460
Fyringsolie/brændstof	Ca. 10	Ca. 10
Mælk	Ca. 183	Ca. 183
Ind- og udlevering af dyr	Ca. 40	Ca. 40
Afhentning af døde dyr	Ca. 15	Ca. 15
Diverse sækkevarer (minerale, kalveblanding, rengøringsmidler mv.)	Ca. 12	Ca. 12
Affald	Ca. 25	Ca. 25
Gyllekørsel	Ca. 390	Ca. 440
Fast møg	Ca. 30	Ca. 35
Maksimalt i alt	Ca. 1.173	Ca. 1.268

Placering af interne transportere fremgår af bilag 7 (Gener).

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer

3.8.1 Døde dyr

Døde dyr opbevares hygiejnisk og overdækket vest for råvarelager. De opbevares i henhold til gældende regler for opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

- Døde dyr er placeret hævet fra jorden og overdækket.
- Placering er ca. 120 meter fra vejen syd for kostald B (4).
- Afhentning sker efter behov og med dags varsel af DAKA.

3.8.2 Affald

Affald bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ. Erhvervsaffald afhentes af vognmand Henning Sejer.

Tabel 9. Opbevaring og bortskaffelse af affald

Affaldstype	Opbevaringssted og bortskaffelse (jf. bilag 8)
Spildolie	Olierester opbevares i 60 liters olietromler i maskinladen (7) i tæt kar. Når der laves service på maskiner, så tager maskinforretningen olieaffaldet med.
Medicinrester	Evt. rester afleveres til dyrlægen
Kanyler mm.	I lukket kanyleboks ved malkestald (8). Afleveres til dyrlægen
Sække og bigbags	I container til brændbart affald (7)
Pesticider	Der opbevares meget små mængder pesticider. Maskinstation står for marksprøjtning. Pesticider opbevares i aflåst fryseboks (5).
Brændbart affald	I container der tømmes løbende (7)
Tom emballage (plast)	I container til brændbart affald (7)
Plastik	Afhentes af Henning Sejer (7)
Jern og metal	Der opbevares ikke skrot
Døde dyr	Døde dyr placeres sydøst for kostald (4). Afhentes af DAKA.

3.8.3 Olie- og kemikalier

Kemikalier opbevares i aflåst fryseboks i bygning 5.

Der opbevares en meget lille mængde pesticider.

Der opbevares diesellole 1200 og 1500 L tank i lade (7). Tankene står indendørs på betongulv, så der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Smøre- og hydraulikolie opbevares i 20 liters dunke, der er placeret i et kar i maskinlade.

Se bilag 8 for placering af kemi, affald mv.

3.8.4 Energiforbrug (brugen af naturressourcer)

Med det udvidede dyrehold forventes energi- og dieselforbruget at stige lidt, fordi der skal malkes flere køer, og der skal transporteres mere foder og husdyrgødning.

Tabel 10. Husdyrbrugets årlige energiforbrug

Type	Nudrift (MGK 2009)	Forventet i ansøgt drift
EI	230.000 kwh	240.000 kwh
Diesellole	12.000 L (lavt sat dengang)	35.000 L

3.8.5 Vandforbrug

Det udvidede dyrehold vil medføre et øget forbrug af drikkevand til dyrene. Derimod forventes vandforbrug til rengøring af malkeanlæg og maskiner ikke at ændres. Ejendommen er tilsluttet byvand, så vandforbrug registreres.

Tabel 11. Anslået årligt vandforbrug (m³/år)

Anvendelse	Før ændring (MGK 2009)	Efter ændring
Drikkevand	11.000 (lavt sat dengang)	14.700
Vask af malkeanlæg og stald	1.000 (lavt sat dengang)	1.500
Vask af maskiner	25	25
Iblandet foderet		1.100

3.8.6 Restvand

Tabel 12 Befæstet areal (m²) omkring bygninger

Befæstede arealer	Før udvidelse	Efter udvidelse
Ensilageplads	37x60 = 2220	2220 +(8x37)+(12x40) = 2996
Møddingsplads	6,5x63 = 410	410
Kalvehytter	230	230
Vaskeplads	Inkl. i ovenstående	Inkl. i ovenstående

Tabel 13 Anslåede mængder af restvand (beregnet som 0,7xareal (m²))

Spildevandstyper	m ³ /år før udvidelse	m ³ /år efter udvidelse	Afledes til
Rengøringsvand (maskiner)	25	25	Gyllebeholder
Regnvand fra ensilageplads	1554	2097	Beholder på 450 m ³ og udsprinkles
Mødding	287	287	Gyllebeholder
Kalvehytter	161	161	Gyllebeholder

Tagvand ledes til grøft syd for ejendommen.
Afløbsskitse fremgår af bilag 9.

3.9 BAT-Ammoniakemission

I dette afsnit redegøres der for, hvordan husdyrbruget har valgt indretning og drift i forhold til bedst tilgængelig teknik (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakemission.

Ved miljøgodkendelsen i 2011 blev BAT overholdt ved brug af de valgte staldsystemer samt skrabere. I det ansøgte projekt ændres der ikke på de eksisterende staldsystemer. Skrabere kan ikke anvendes som virkemiddel til ammoniakreduktion mere, idet de er fjernet fra Miljøstyrelsens teknologiliste. Derfor indgår de ikke i denne ansøgning. Der er ikke andre teknologier eller virkemidler (ud over staldsystemer), der videreføres fra den tidligere godkendelse.

Der oprettes nye staldafsnit med dybstrøelse. Dybstrøelse anses for at være BAT, så de nye staldafsnit lever derfor op til BAT.

Tabel 14. Samlet BAT-beregning og ammoniakemission

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3510	1187	4697
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3510	1187	4697
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Det samlede BAT-krav er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 4697 kg N/år. Den reelle ammoniakemission er beregnet til 4697 kg N/år. Dermed er det vejledende emissionsniveau overholdt med 0 kg N/år.

BAT-beregningen er baseret på følgende forudsætninger om eksisterende og renoverede staldafsnit:

Tabel 15 Forudsætninger for BAT-beregning

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde ? 1				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
3 Kostald A	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
3 Kostald A	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
3 Kostald A	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
3 Kostald A	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
1 Ungdyrstald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
4 Kostald B	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	0,89
2 Kalveytter	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
5 Ny kalvestald	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
6 Nye goldkobokse	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

3.10 Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger ca. 23 km fra den dansk-tyske grænse. Projektet forventes ikke at have grænseoverskridende virkninger, og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne

I dette kapitel *vurderes* projektets direkte og indirekte virkning for miljø, natur og mennesker. Vurderingerne tager udgangspunkt i beskrivelserne i kapitel 3.

4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter

(landskabet, bilag IV arter og kulturarv)

Den nye gyllebeholder vil blive placeret mellem stald 4 og de eksisterende gyllebeholdere. Beholderen vil blive gravet ind i en skråning og dermed vil den ikke være meget synlig. Nedenstående ses en af de eksisterende beholdere (GB4), der ligger lavt i landskabet. Den nye beholder vil på samme måde ligge relativt lavt og skjult.

Figur 3 Gyllebeholder sænket i landskabet

Den nye plansilo mod vest (14) opføres med afgrænsningsmure og placeres i direkte tilknytning til de eksisterende plansiloer. Den vurderes at være synlige fra vejen, men den vil blot ligge foran de andre plansiloer og vil ikke ændre landskabsoplevelsen.

Den nye plansilo mod øst (15) opføres med to afgrænsningsmure. Set fra vejen vil den ligge skjult bag staldene. Set fra syd vil den ligge på en bakketop, hvor der i forvejen er et højt råvarehus. Der er ingen veje syd for ejendommen, og plansiloen vil blot spærre for indblik til kostaldene.

Projektet vurderes således ikke at påvirke landskabet.

Ifølge kortværket for kommuneplan 2017-2029 ligger ejendommen ikke inden for bevaringsværdige landskaber eller større sammenhængende landskaber.

Nedenstående ses staldene som de ser ud fra Løgumklostervej.

Figur 4 Ejendommen set fra sydøst

Figur 5 Ejendommen set fra nordvest

Ejendommen ligger ikke inden for bevaringsværdige kulturlandskaber, værdifulde kulturmiljøer, kirkelandskaber eller fredede områder, og da der kun bygges en mindre beholder, som placeres mellem eksisterende bygninger, vurderes projektet ikke at påvirke kulturarven.

Bilag IV arter

Habitatbekendtgørelsen udpeger en række arter – de såkaldte bilag IV arter – der skal beskyttes. Før der kan meddeles miljøgodkendelse til et projekt, skal det vurderes, om projektet kan påvirke disse arter. Af bilag 10 fremgår en række arter, der potentielt set kan findes i området omkring Løgumklostervej 16.

Der er ikke registreret Bilag IV-arter i området. Det kan dog på den baggrund ikke udelukkes, at en nærmere undersøgelse ville vise, at der findes bilag IV-arter i området. Det ansøgte projekt vurderes dog ikke at medføre tilstandsændringer i nærliggende naturområder (se afsnit 4.3). Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der opføres kun en mindre gyllebeholder imellem de eksisterende bygninger. Skulle der være bilag-IV-arter i området, vurderes det derfor, at ændringen på Løgumklostervej 16 ikke vil påvirke arterne og deres yngle- eller rasteområder.

4.2 Begrænsning af ammoniakemission

(menneskers sundhed, luft)

I lovgivningen er der faste krav til ammoniakemissionen, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås, og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når

ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Beregningerne i IT-ansøgningen viser, at BAT-kravet for ejendommen er overholdt (afsnit 3.9). Det vurderes derfor, at der er foretaget tilstrækkelige tiltag til at minimere ammoniakemissionen.

4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur

(Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter)

Ammoniakemission til naturarealer omkring ejendommen er beskrevet i afsnit 3.5. Lovens krav til ammoniakpåvirkning af natur i både kategori 1 og 2 er overholdt, og projektet medfører ikke nogen merbelastning af områderne. Derfor vurderes det, at ammoniakemission fra projektet ikke påvirker disse naturområder.

Hvad angår kategori 3 natur omkring ejendommen, så belastes disse med en merdeposition på 0 kg. Når det ansøgte medfører en merdeposition på 1 kg N/ha/år eller mindre, vil det ansøgte som altovervejende hovedregel - efter den tilgængelige viden - ikke medføre, at der sker en tilstandsændring i den pågældende naturtype.

Projektet medfører heller ikke nogen merbelastning af Natura2000-områder.

Samlet set vurderes det, at projektet ikke vil medføre tilstandsændringer i omkringliggende natur, og dermed heller ikke påvirke levesteder for bilag IV-arter.

4.4 Lugtgener for omboende

(Menneskers sundhed/gene).

Lugtemission fra ejendommen er beskrevet i afsnit 3.6.

Projektet medfører at lugten fra ejendommen stiger med ca. 6 % i ansøgt drift (48.282 OU) sammenlignet med nudrift (45.500 OU). Den begrænsende faktor i forhold til lugtgenekravene er naboen ca. 57 m nord for ejendommen. Som det fremgår af kapitel 3, så overholder projektet lovens krav i forhold til lugtgener i forhold til både nuværende og fremtidig byzone, enkeltbeboelser og samlet bebyggelse i landzone.

Der er ikke kendskab til klager over lugt fra husdyrbruget.

For at minimere lugt holdes ejendommen ryddelig, med fjernelse af gødning og foderrester. I strøede staldarealer holdes overfladen tør ved at tilføre nyt strøelse. Lager af ensilage og fast mæg overdækkes.

Det vurderes ikke at lugt i sig selv er sundhedsskadeligt.

Samlet set vurderes det ikke, at projektet vil medføre væsentlige lugtgener for omkringboende.

4.5 Støjgener

(Menneskers sundhed/gene)

Støjklider på ejendommen fremgår af afsnit 3.7.1 samt af bilag 7.

Den væsentligste støjkilde på ejendommen vurderes at være i tilknytning til blanding af foder og udfodring. Dette foregår ca. 4 timer dagligt og tidspunktet varierer. Der malkes tre gange dagligt og om sommeren blandes der foder to gange dagligt for at undgå at foderet danner varme. Det tilstræbes at fodringen foregår i dagtimerne og over så kort et tidsrum som muligt.

Nærmeste nabo er nord for ejendommen. Plansiloer og råvarelager, hvorfra der vurderes at komme mest støj, er placeret syd for staldene og ca. 200 m naboen. Det vurderes, at afstanden og bygningerne mellem nabo og foderblandested medvirker til at reducere støjgener hos naboerne.

Der er i øvrigt ikke fanggitter i kostalden nærmest naboen.

Transporter kan også medføre støjgener. Det ansøgte projekt forventes ikke at påvirke antallet af transporter mærkbart. Dog vil der være lidt flere transportere af grovfoder og husdyrgødning. Her skal det bemærkes, at Løgumklostervej, hvor der er en del tung transport, ligger mellem ejendommen og nærmeste nabo.

Samlet set vurderes det, at de nævnte tiltag samt afstanden til naboerne og at Løgumklostervej løber mellem naboen og ejendommen, gør, at naboerne ikke vil opleve væsentlige støjgener.

4.6 Støjgener

(Menneskers sundhed/gene)

Støvkilder på ejendommen fremgår af afsnit 3.7.2 samt af bilag 7.

De væsentligste støjgener vurderes at stamme fra transportere samt håndtering af foder og halm. Disse aktiviteter vil primært foregå i området ved plansiloer og råvarelager sydvest for staldene. Idet nærmeste nabo ligger nord for staldene, vurderes det at staldene reducerer eventuelle støjgener.

Samlet set vurderes det, at anlæggets placering i forhold til vindretning, i kombination med afstanden til naboerne gør, at naboerne ikke vil opleve væsentlige støjgener.

4.7 Lyspåvirkninger

(Landskabet og gener for mennesker)

Lyskilder på ejendommen fremgår af afsnit 3.7.3 samt af bilag 7.

Det vurderes at den lyskilde, som har størst betydning for omkringboende og forbipasserende, er lys fra de åbne stalde. Det ansøgte projekt vil dog ikke ændre på dette forhold, og om natten er der reduceret lys i staldene.

Lyskilderne på de sydvendte staldgavle slukker kl. 22 eller er kun med svag belysning. De vender væk fra veje og naboer. Lyset ved tankrummet vender ud mod vejen, men er kun tændt, når der arbejdes i området (bevægelsessensor). Dermed vurderes de ikke at forstyrre trafik eller landskabsoplevelse væsentligt.

Samlet set vurderes det, at naboerne ikke vil opleve væsentlige lysgener, og at projektet ikke vil medføre ændringer i den udendørs belysning.

4.8 Skadedyr

(Gener og menneskers sundhed)

Projektet forventes ikke at medføre øgede gener fra fluer og skadedyr. God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer. Møddingen overdækkes, og ved fluegener bekæmpes fluer med fluegift. Der forefindes privat ordning mod rotter.

På grund af de forebyggende foranstaltninger samt afstand til naboerne vurderes disse ikke at være generet af skadedyr, der stammer fra produktionen på Løgumklostervej 16.

4.9 Transporter

(Befolkningen og menneskers sundhed/klima i forhold til energiforbruget)

Anslået antal transporter samt tidspunkt på dagen fremgår af afsnit 3.7.5. Placering af transportveje fremgår af bilag 7.

Antallet af transporter forventes at stige med ca. 8 % på grund af flere transporter med grovfoder og husdyrgødning.

Transport er i sig selv en forurenende aktivitet. Husdyrbruget vil som udgangspunkt tilstræbe færrest muligt transporter for at minimere tidsforbrug og udgifter til brændstof og arbejds løn. Husdyrbruget har dog behov for at transportere dyr, foder og gødning mv. Antallet af transporter søges minimeret ved at planlægge transporterne og køre med størst mulige læs.

På grund af projektets begrænsede omfang forventes det ikke at medføre øgede gener fra transporter. Også set i lyset af, at Løgumklostervej løber mellem ejendommen og naboer.

4.10 Energi

(Klima)

Ejendommens forventede energiforbrug fremgår af kapitel 3.

Elforbruget forventes at stige fra ca. 230.000 kwh til ca. 240.000 kwh. Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015, SEGES er normtallet for energiforbrug 668,69 kwh/årsko ved malkestald/karrusel. Ejendommens energiforbrug ligger således tæt på normen, hvis der regnes med at dyreholdet udvides fra 294 årskøer plus opdræt til 330 årskøer plus opdræt: $330 \times 668,69 = 220.668$ kwh.

Elforbruget sker primært i forbindelse med malkning, som sker tre gange dagligt. Elforbruget søges minimeret ved følgende til tag:

- Vedligeholde malkeanlægget optimalt
- Natsænkning på lyset i staldene
- Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret og derved energibesparende
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandede anlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget
- Staldene er indrettet med naturlig ventilation, hvilket giver et mindre strømforbrug. Der er kun begrænset elforbrug til supplerende mekanisk ventilation i stald 3 og 4
- Det meste af den udendørs belysning er med bevægelsessensorer eller med timer
- Der er lavenergibelysning i stald 3. I de øvrige stalde skiftes løbende til LED

Samlet set vurderes det, at der er foretaget tiltag til minimering af energiforbruget.

4.11 Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen

(Vand)

Ejendommens forventede vandforbrug fremgår af kapitel 3.

Det udvidede dyrehold vil medføre et øget forbrug af drikkevand til dyrene. Derimod forventes vandforbrug til rengøring af malkeanlæg og maskiner ikke at ændres.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015, SEGES, drikker en årsko cirka 30 m³/år og opdræt drikker cirka 6 m³/år. På Løgumklostervej 16 malkes der tre gange dagligt og ydelsen er høj. Derfor må der forventes et større forbrug af drikkevand og rengøringsvand til malkestalde. Det teoretiske

drikkevandsforbrug bliver således ca. $(40 \text{ m}^3 \times 330 \text{ køer}) + (6 \text{ m}^3 \times 250 \text{ opdræt}) = 14.700 \text{ m}^3$. Drikkevandsforbruget vil også afhænge af temperaturen.

Hertil kommer iblanding af vand i foderet for at få et vådere foder, og dermed minimere at kørerne sorterer i foderet.

På bedriften medvirker følgende tiltag til at begrænse vandforbruget:

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild
- Der anvendes vand til forkøling af mælken. Vandet opsamles og genbruges til vask af malkestald
- Der er etableret flydere i drikkekar
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst mulig
- Ejendommen er tilsluttet byvand, så vandforbruget registreres

Foruden tiltag til minimering af forbruget af vand, tages der også hensyn til risikoen for forurening af overfladevand (søer og åer).

Husdyrbruget ligger indenfor indsatsområde for grundvand. Husdyrbruget ligger ikke indenfor særlige drikkevandsinteresser, indvindingsoplande for almene vandværker eller oplande til særligt følsomme vandløb. Husdyrbruget er underlagt de generelle regler for udbringning af husdyrgødning og sprøjtning, der sørger for at minimere risikoen for forurening af vandressourcen.

Der er ikke søer og vandløb indenfor 100 m fra stalde og gyllebeholdere.

Pumpning af gylle fra gyllebeholder sker under opsyn. Det tjekkes løbende, om der er plads i gyllebeholderen før overpumpning. Der er ingen faste rør eller pumper til overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn. Der er heller ikke spjæld mellem forbeholder og gyllebeholder. Ved evt. overløb eller brud på gyllebeholder, etableres øjeblikkeligt en jordvold, der sikrer mod afstrømninger.

Herefter tilkaldes en slamsuger for opsugning af evt. spild.

Gyllebeholderne er omfattet af 10-årsbeholderkontrolordningen, og eventuelle fejl og mangler udbedres løbende.

Opbevaring af olie og kemi sker indendørs på fast bund uden risiko for forurening af grundvand.

Tagvand ledes til grøft syd for ejendommen. Grøften er ikke forbundet til vandløb til søer.

Samlet set vurderes det at risikoen for at aktiviteterne på husdyrbruget medfører forurening af vandmiljøet er meget lille.

4.12 Påvirkning af jordarealer og jordbund

(jordarealer og jordbund)

Jordbundstypen er grovsandet jord, og terrænet er relativt fladt. Dette mindsker risiko for afstrømning af næringsstoffer. I kombination med de generelle regler og de beskrevne tiltag i afsnit 4.11 vurderes det, at ansøger har foretaget de nødvendige foranstaltninger for at minimere risikoen for jordforurening.

4.13 Andet om befolkningen og menneskers sundhed

(befolkningen og menneskers sundhed)

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi. Der vurderes ikke at være særlige forhold ved beliggenheden af det

konkrete husdyrbrug, der skal tages med i betragtning og som kunne betyde, at der skal udvises særlig forsigtighed.

Som nævnt tidligere i denne rapport overholdes lovens krav i forhold til lugtgener og som beskrevet i afsnit 4.11 er der foretaget foranstaltninger for at minimere risiko for forurening.

På ejendommen medvirker følgende tiltag til at reducere klimabelastningen:

- Stærke efterafgrøder opfanger CO₂ og binder kulstof i jorden
- Timing af udbringning (større risiko for emission af lattergasser ved udbringning på våd jord)
- Gødning tilpasses kvælstofbehovet
- Græs kan øge kulstofindholdet i jorden i forhold til etårige afgrøder
- Reduceret andel af opdræt
- Tilsat fedt til foder – reducerer produktion af metan i vommen
- Minimerer foderspild
- Optimerer foderudnyttelse
- Minimerer protein i foderet
- Minimerer kørsel

Samlet set vurderes projektet ikke at medføre negative konsekvenser for befolkningen og menneskers sundhed.

4.14 Alternative løsninger

I forbindelse med optimering af projektet har det været overvejet at opføre en ny goldkostald ved siden af råvarelageret syd for de eksisterende kostalde. Den valgte løsning, hvor nye bokse placeres i eksisterende bygninger, vurderes at være billigere og samtidig påvirke omgivelserne mindre.

4.15 Oplysninger om konsulenten

Miljørådgiver Birgitte Madsen, Sønderjysk Landboforening.

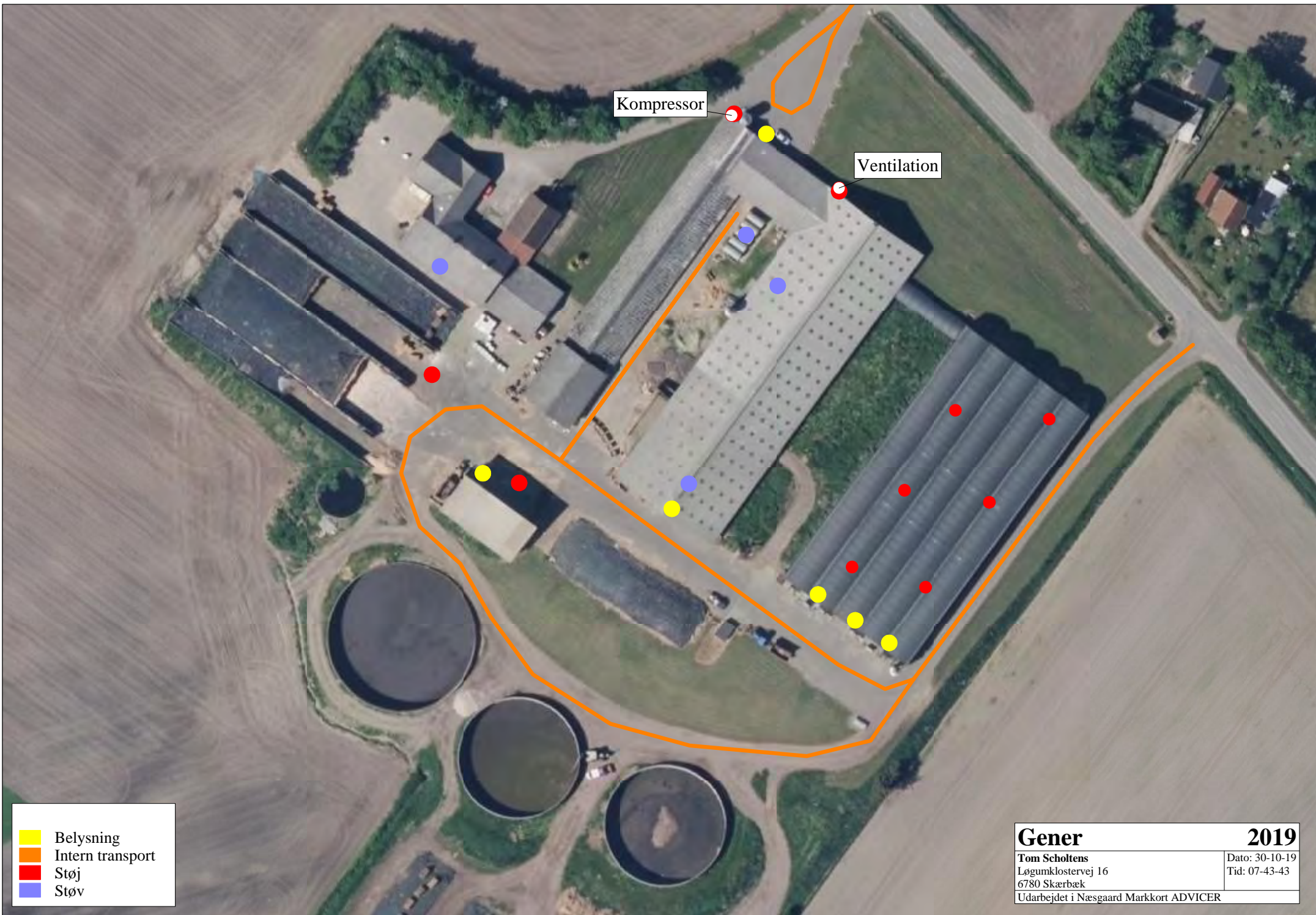
5. Konklusion

Der er foretaget beregninger af hvor meget lugt og ammoniak det ansøgte projekt forventes at medføre i forhold til den konkrete produktion på den konkrete beliggenhed. Der er foretaget konkrete vurderinger i forhold landskab og afstand til naboer. Herudover er danske landbrug reguleret af en række generelle regler, der har til hensigt at beskytte miljøet i bred forstand. Ud fra de konkrete forhold og tiltag samt de generelle regler vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil have væsentlig virkning på miljøet.

6. Bilag

- Bilag 1 Situationsplan
- Bilag 2 Tabel til situationsplan
- Bilag 3 Beregning af produktionsarealer
- Bilag 4 Placering af produktionsarealer
- Bilag 5 Indretning af stald 3 og 4
- Bilag 6 Kapacitetserklæring
- Bilag 7 Gener (lys-, støv- og støjkilder samt intern transport)
- Bilag 8 Opbevaring
- Bilag 9 Afløbsskitse
- Bilag 10 Potentielle bilag IV arter

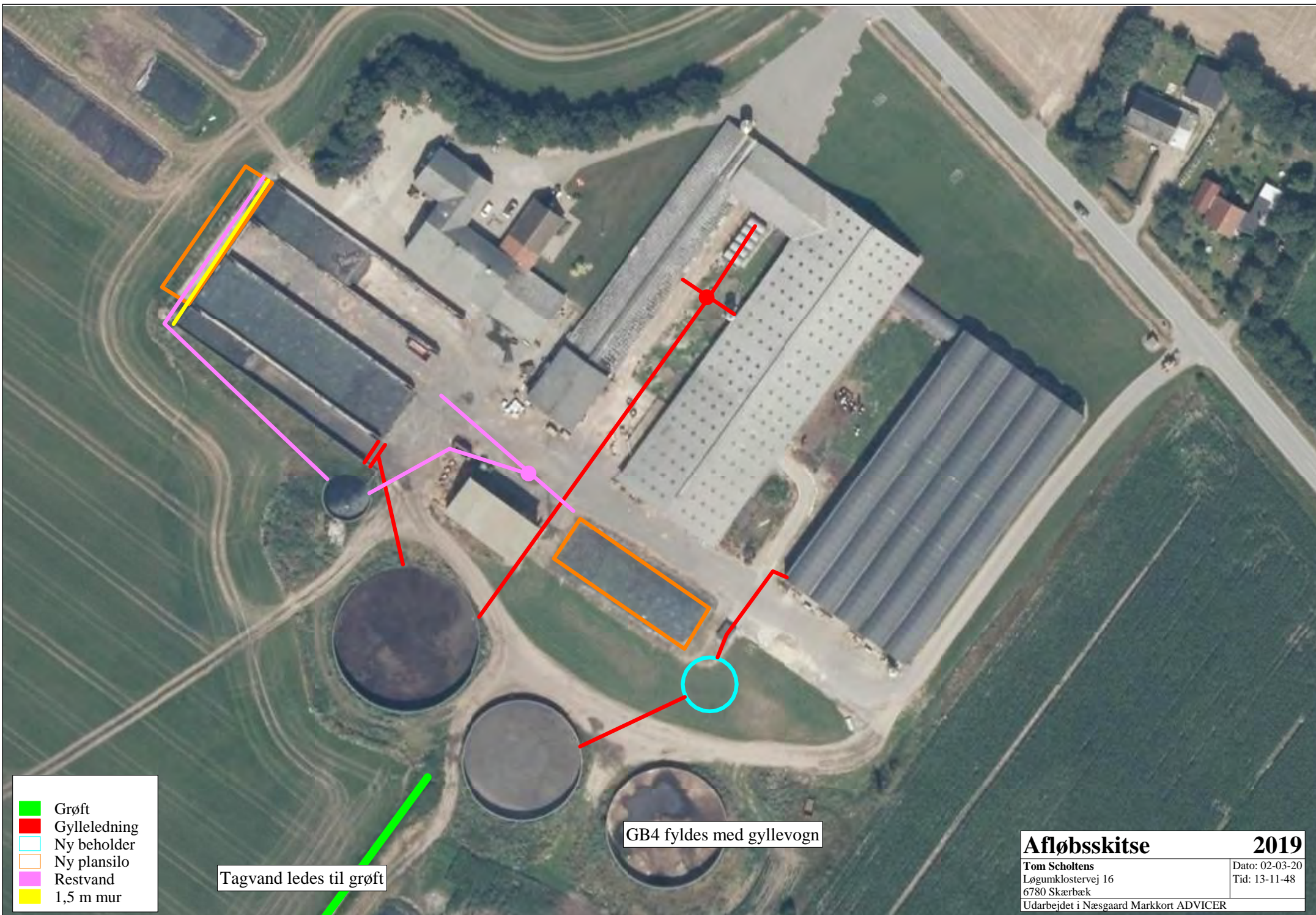

Kompressor

Ventilation

- Belysning
- Intern transport
- Støj
- Støv

Gener		2019
Tom Scholtens Løgumklostervej 16 6780 Skærbæk		Dato: 30-10-19 Tid: 07-43-43
Udarbejdet i Næsgaard Markkort ADVICER		

- Grøft
- Gylleledning
- Ny beholder
- Ny plansilo
- Restvand
- 1,5 m mur

Tagvand ledes til grøft

GB4 fyldes med gyllevogn

Afløbsskitse		2019
Tom Scholtens Løgumklostervej 16 6780 Skærbæk		Dato: 02-03-20 Tid: 13-11-48
Udarbejdet i Næsgaard Markkort ADVICER		

Udenomsfaciliteter

Ensilageopbevaring

Arkivnr. 103.09-06

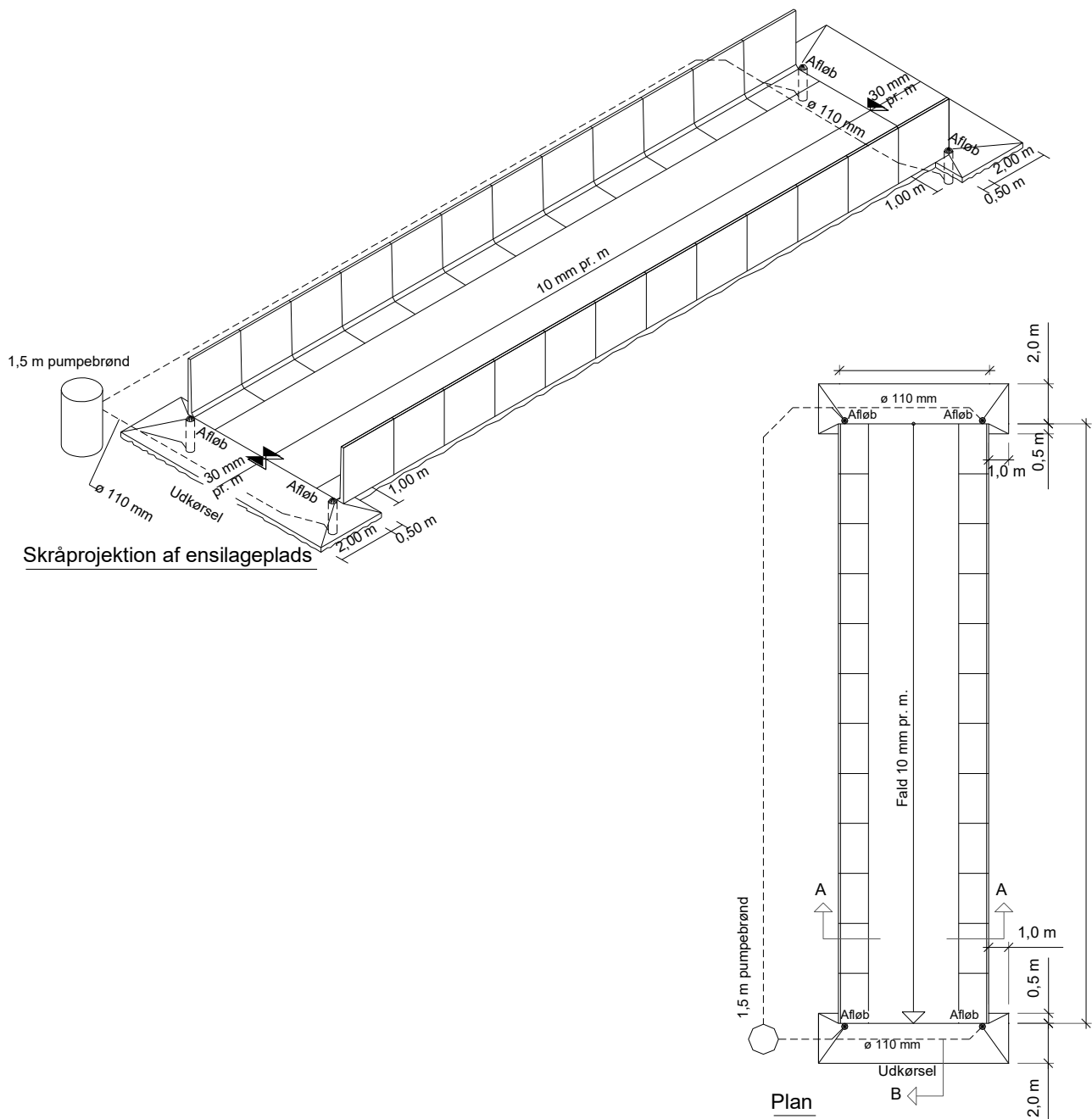
Udgivet August 2014

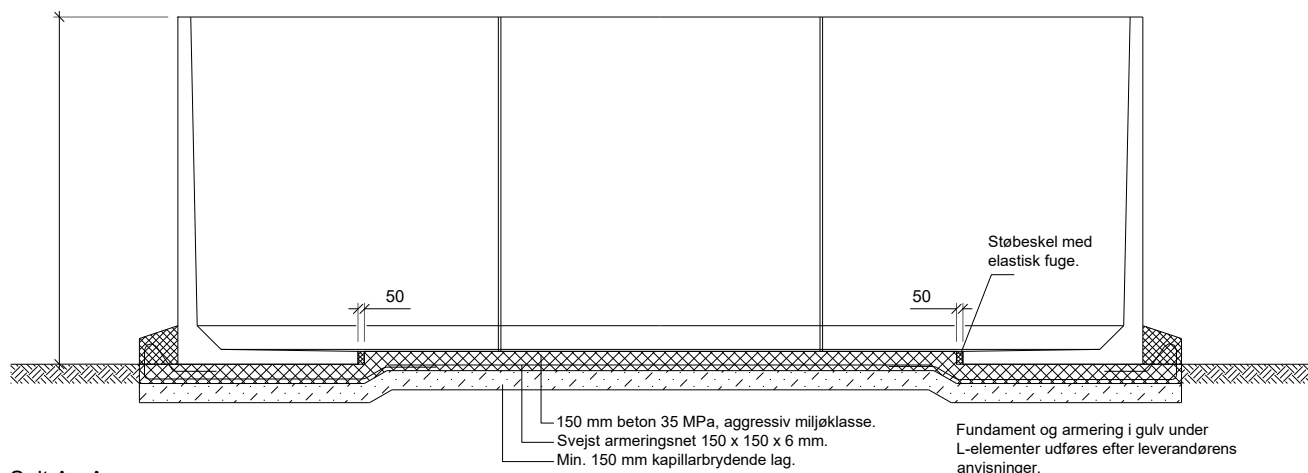
Ensilagesilo med afgrænsningsmur åben i begge ender

Revideret

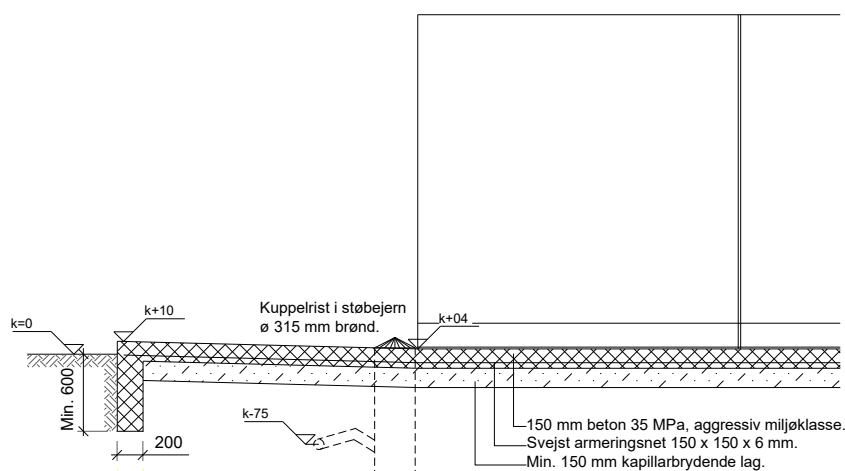
Side 1 af 4

Dette byggeblad giver, via principskitser, et bud på, hvorledes en ensilagesilo med afgrænsningsmur kan opføres.

Snit A - A

Snit B - B

Ensilagesilobunden skal ifølge Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, jævnfør Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., udføres af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt.

Bunden kan fx udføres i beton, som beskrevet i dette Byggeblad eller asfalt som beskrevet i Byggeblad 103.09-03 Bundkonstruktioner med asfalt.

Der skal etableres et hensigtsmæssigt afløbssystem der dimensioneres og udføres ifølge DS 432 Norm for afløbsinstallationer.

Arbejdets udførelse

Før anlæg af ensilagesilobunden fjernes muldjorden under hele pladsen og i en afstand af 1-2 m fra ensilagesilobundens ydergrænser. Herefter kan den nøjagtige afsætning af anlægget finde sted, og udgravningen til afløb og kantforstærkning udføres.

Afløb for ensilagesaft placeres som vist på tegning og føres til pumpebrønd og/eller ajlebeholder, gyllebeholder eller møddingssaftbeholder. Afløbsbrønde kan udføres af Ø 315 mm PVC brønde eller andre godkendte brønde. kantforstærkning føres min. 600 mm under færdigt terræn og udføres af beton 25 MPa moderat miljøklasse. Herefter afrettes med groft sand til 150 mm under færdig konstruktion. Det kapillarbrydende lag udlægges og vibreres omhyggeligt, så senere sætning undgås.

Bundstøbning

Ensilagesilobunden samt randbelægning udføres med 150 mm beton 35 MPa, aggressiv miljøklasse. Ensilagesilobunden samt randbelægningen armeres med 150x150x6 mm svejst armeringsnet (karakteristisk trækbrudstyrke 550 MPa) placeret 40-50 mm fra bund, samt armering som vist på tegning.

Stødlængderne skal mindst være 300 mm. Stødene skal forskydes.

Ensilagesilobunden skal have 10 mm fald pr. meter mod afløb.

Randbelægningen ved udkørslen skal have 30 mm fald pr. meter mod afløb.

Afløbsbrønde afdækkes med støbejernsriste.

Ensilagesilobundens aktuelle hovedmål anføres i de enkelte tilfælde.

Der må ikke henlægges ensilage på randbelægningen.

Feltinddeling

Store betonflader vil revne som følge af svind, når betonen udtørres. Man kan formindske disse revnedannelser, hvis der i gulvet indlægges fuger (svindfuger), der inddeler gulvet i felter i passende størrelser. Feltstørrelser bør ikke overstige ca. 35 m², og den største sidelinie bør ikke overstige 6 m.

Svindfuger

Fugerne kan fremstiles ved at presse et formstykke, f.eks. et T-jern, ned i betonen, mens denne endnu er "frisk", men dog tilstrækkeligt afbundet til, at fugesiderne bliver stående når formstykket atter fjernes.

Udstøbning

Gulvet støbes mellem såkaldte ledere eller allerede støbte kanter og afrettes efter overkant, der angiver den færdige gulvoverflades højde. Man udstøber hver andet felt (bane), og når disse felter (baner) er tilstrækkeligt afhærdede, fungerer deres kanter som ledere ved udstøbning af de mellemliggende felter.

Betonen komprimeres (vibreres) for at undgå stenreder eller andre svage punkter og trækkes af med retholt (f.eks. med bjælkevibrator).

Efter afhærdningen af betonen udfyldes fugerne med asfalt.

Efterbehandling

Efter støbningen skal betonen beskyttes effektivt mod udtørring ved afdækning med plastfolie eller tilsvarende. Afdækningen udføres senest ½ time efter udstøbningen er foretaget. Plastfolien skal vedligeholdes og være effektiv i min. 8 dage.

Flader, der ikke kan afdækkes som angivet ovenfor, skal påføres en curingsmembran. Curingsmembranen skal ligeledes være påført senest ½ time efter støbning og være effektiv i min. 8 døgn. Der skal anvendes en voksbaseret curingsmembran, som skal have en effektivitet på mindst 75 %.

Curingsmidlet skal være tilsat en farvet indikator, således at påføringen kan kontrolleres visuelt. Curingsmidlet må ikke have skadelig eller retarderende virkning på betonens hærdning i overfladen. Curingsmidlet må ikke nedsætte evt. fugtisolering eller malings vedhæftning. Hvis dette krav ikke kan opfyldes skal curingsmidlet fjernes effektivt fra betonoverfladen. Der må ikke anvendes curingsmembran på støbeskel.

Hvis mindre stenreder og tilsvarende mangler forekommer, skal hullerne repareres med cementmørtel i forholdet 1:3 tilsat klæbeforbedrer.

Overfladebehandling/vedligeholdelse

Ensilagesilobunden bør beskyttes med en overfladebehandling, som ikke må foretages før betonen er mindst 14 dage gammel. Betonfladerne behandles fx 2 gange med asfalt eller lign. produkt.

Overfladebehandlingen kontrolleres en gang årligt, når siloen er tom, og evt. skader på betonen fra påkørsel med frontlæsser eller lignende repareres, inden man påbegynder ensileringen igen.

Henvisninger

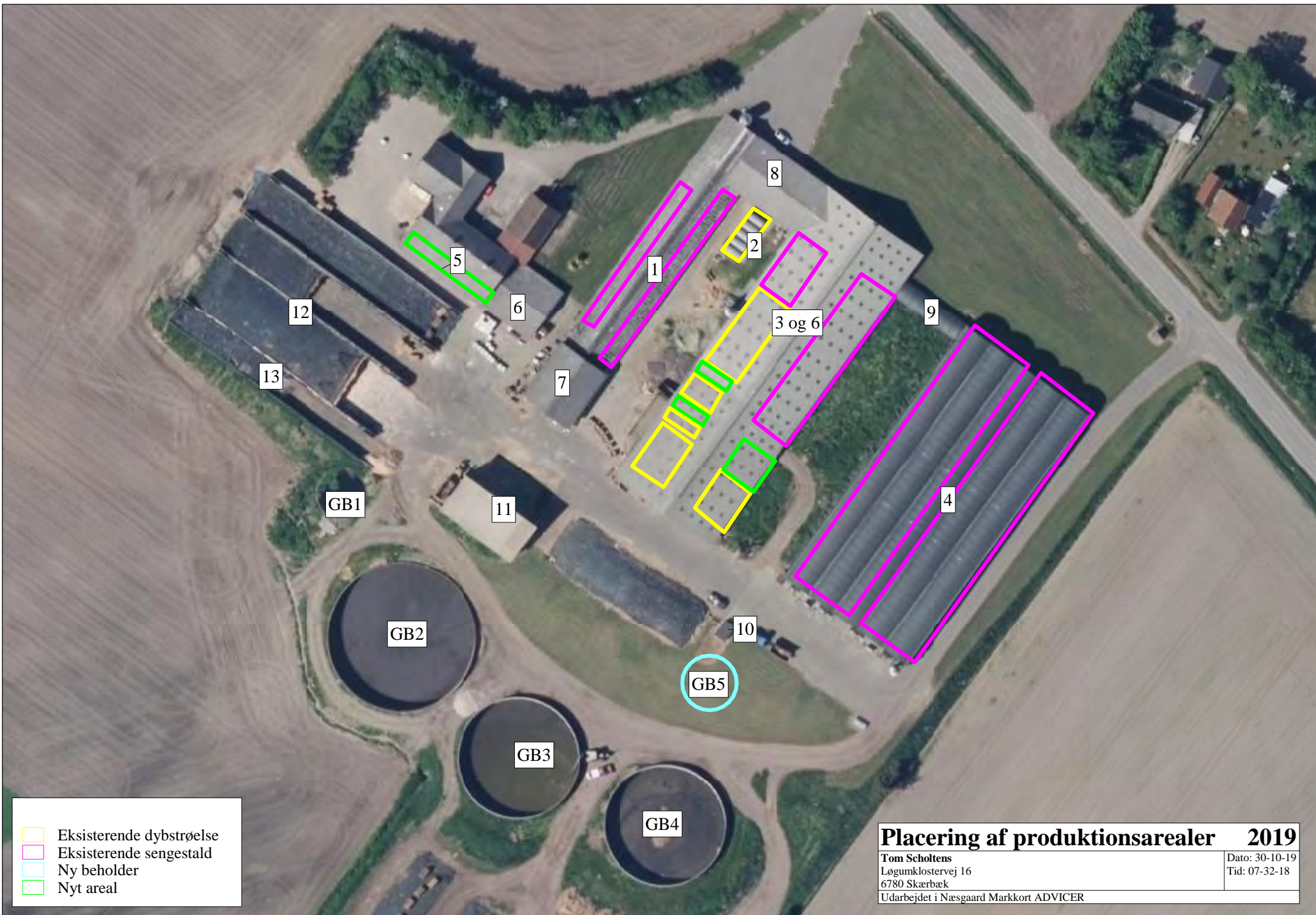
- [Miljøministeriet, Miljøstyrelsen; Bekendtgørelse nr. 853 af 30. juni 2014, Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.](#)
- [Byggeblad 103.09-03 Bundkonstruktioner med asfalt](#)

Beregning af produktionsarealer på Løgumklostervej 16 Skærbæk

Den nuværende miljøgodkendelse er et tillæg fra 2011. Den danner grundlag for både 8-års driften og nudriften.

I ansøgt drift indrettes nogle nye dybstrøelsesarealer, og der søges om flexgruppe (Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse) i alle dybstrøelsesarealer.

Stald	Beregning af eksisterende produktionsareal ud fra tegninger og opmålinger
1 Ungdyr	Vest: $4 \times 40 = 160 \text{ m}^2$ Øst: $4 \times 52 = 208 \text{ m}^2$ I alt 368 m^2 sengestald uden nakkebomme og foderbord
2 Hytter	5 hytter á $4,6 \times 2,3 = 53 \text{ m}^2$ dybstrøelse (i ansøgt drift ansøges om flexgruppe)
3 Kostald A	Lille sengeafsnit: $9 \times 16 = 144 \text{ m}^2$ Minus nakkebomme $(9 \times 0,9) + (11,5 \times 0,5) = 14 \text{ m}^2$, i alt 130 m^2 sengestald Stort sengeafsnit $10,2 \times 46 = 469 \text{ m}^2$ Minus nakkebomme $(0,9 \times 46) + (0,46 \times 39) = 59 \text{ m}^2$, i alt 410 m^2 sengestald I alt 540 m^2 sengestald Dybstrøelse: $(9 \times 3,2) + (9 \times 22,5) + (9 \times 12,3) - (9 \times 3) = 28,8 + 202,5 + 110,7 - 27 = 315 \text{ m}^2$ dybstrøelse til køer (i ansøgt drift ansøges om flexgruppe) Dybstrøelse i den sydlige ende (tilbygning) af kostald A: Vest: $9 \times 12 = 108 \text{ m}^2$ til kalve (i ansøgt drift ansøges om flexgruppe) Øst: $8,7 \times (3,8 + 3,5 + 3,5 + 3,5) = 124 \text{ m}^2$ dybstrøelse til kvier (i ansøgt drift ansøges om flexgruppe)
4 Kostald B	Vest: $15,8 \times 77 = 1217 \text{ m}^2$ Minus nakkebomme $(1,4 \times 71,4) + (2 \times 9,1) + (2 \times 25,6) + (2 \times 25,25) = 220 \text{ m}^2$, i alt 997 m^2 Øst: $15,8 \times 77 = 1217 \text{ m}^2$ Minus nakkebomme $(1,4 \times 77) + (2 \times 19) + (2 \times 19) + (2 \times 19) = 222 \text{ m}^2$, i alt 995 m^2 I alt 1992 m^2 sengestald
Drivgang og opsamlingsplads	Opsamlingsplads og drivgang mellem stald 3 og 5 rengøres efter brug og er derfor ikke medregnet i produktionsarealet
	Nye arealer i ansøgt drift
5 Ny kalvestald	$3,2 \times 25 = 80 \text{ m}^2$ dybstrøelse (flexgruppe)
6 Nye goldkobokse	Der indrettes tre dybstrøelsesarealer i stald 3. De placeres på henholdsvis to tværgange og et disponibelt område. 2 tværgange á $3 \times 9 = 54 \text{ m}^2$ Disponibelt areal på $8,7 \times 9,2 = 80 \text{ m}^2$ I alt 134 m^2 dybstrøelse (flexgruppe)

- Eksisterende dybstrøelse
- Eksisterende sengestald
- Ny beholder
- Nyt areal

Placering af produktionsarealer 2019

Tom Scholtens
 Løgumklostervej 16
 6780 Skærbæk

Udarbejdet i Næsgaard Markkort ADVICER

Dato: 30-10-19
Tid: 07-32-18